

SAKU SÕNUMID

Saku valla leht

www.sakuvald.ee

1. AUGUSTIL ELAS SAKU VALLAS **11 939** INIMEST

24. augustil toimub Saku
aleviku kohvikutepäev

Lk 16

Koolijuht Keit Fomotškin:
minu süda on Saku
Gümnaasiumis

Lk 2

Kas oleme
kriisideks valmis?

Lk 10

Jaapani-Eesti
õpilasvahetus möödus
meeleolukalt

Lk 12

Bomba treeningstuudio
pakub rühma- ja
personaaltreeninguid

Lk 18

Koolijuht Keit Fomotškin: minu süda on Saku Gümnaasiumis

MERILIN PIIRSAKU

Keit Fomotškinil täitus augustis Saku Gümnaasiumi koolijuhina kolm aastat.

Foto: Merilin Piirsalu

Keit Fomotškin asus Saku Gümnaasiumi koolijuhiks 2021. aasta augustis. Ta vaatab põgusalt tagasi möödunud kolmele aastale ning räägib, mis on kooli jaoks fookuses uuel õppeaastal ja pikemas perspektiivis.

Millisena meenutad kolme aasta tagust esimest septembrit, kui esmakordselt koolijuhina koolipere ette astusid?

Meenub tohutu rõõm ja ootusärevus. Samuti teatud rahulolu, sest olin selleks ajaks kuu aega toimetanud ja esimese suure väljakutsega hakkama saanud. Pidin kooli juhtimise üle võtma sellises olukorras, kus kümme ametikohta oli täitmata. Minu jaoks oli tõeline kergendus, kui õppeaasta alguseks olid kõik vajalikud inimesed olemas. See mõjutas sügavamalt sisse vaatama personalivaliku protsessile ning oma neljandal kuul jõudsin otsuseni, et nii suur organisatsioon, kus on üle 170 töötaja, vajab värbamis- ja personalijuhti. See oli ülioluline otsus, mis on end igati õigustanud.

Mis veel esimesest juhiaastast olulisena meenub?

Astusin kohe alustavate koolijuhtide programmi, mis kestis kogu õppeaasta ning oli mulle üks oluline tugisammas. Programm andis võrgustiku teiste koolijuhtide näol, mul oli professionaalne tugi kursuse läbiviijate ja mentori kujul ning sain sügavama vaate koolijuhi tööriistalauale. Suhtleme siiani inimestega, kellega koos programmis olime ning jagame kogemusi.

Tänavu olen juba ise samas programmis mentoriks. Tahtsin varemgi mentorluse maailma rohkem tundma õppida, aga juhina kipub isikliku arenguga tegelemine vahel tahaplaanile jääma. Kui sain selle aasta veebruaris Tallinna Ülikoolist kirja küsimusega, kas olen valmis mentoriks hakkama, siis vastasin jaatavalt. Kui keegi teeb ettepaneku midagi avastada ja kogeda, siis ju nad on sinus midagi märganud. Seega julgustan alati kõiki sellistele teekondadele minema.

Kui väga lühidalt kokku võtta, siis kuidas kõik kolm aastat koolijuhina on möödunud?

See on olnud suur õppimise teekond. Esimesel aastal tuli tihti ette, et olin kärsitu ja tahtsin korraga palju. Täna seaks olen õppinud olema tasakaalukam, sest kool on suur laev ja suure laeva pööramine nõuab strateegilist kannatlikkust ega saa käia kiiresti. Seda enam, et meie kool on õpilaste arvu poolest Eestis kolmandal kohal.

Meenub ka üks tsitaat, et koolijuht ei pea olema alati igas kontekstis juhiistmel ja gaasipedaali põhjas hoidma ehk siis juht ei saa ega peagi tegelema kõigega. Minu ülesanne on eest vedada strateegilisi fookusi ja finantspoolt. Samuti innustada oma töötajaid, et nemad saaksid kasvada ja oma potentsiaali realiseerida. Kui astusin esimest korda Saku Gümnaasiumi töötajate ette, küsisin ka nende ootuste kohta. Palju kostis, et usalda õpetajat. Seda olengi püüdnud võimalikult palju teha.

Suur muudatus oli eelmisel õppeaastal esimese tunni alguse nihutamine kella kaheksalt poole üheksale. Kuidas see vastu võeti?

Sellele eelnes päris pikk ja emotsionaalne protsess. Olen alati uskunud, et oluline on tugineda teadusele ning teadusest lähtusime ka selle otsuse puhul. Mulle meeldib Pelgulinna Riigigümnaasiumi juhi Indrek Lillemägi ütlus, et meil on hariduse kujundajana vastutus lähtuda noorte vajadusest ja maailmast, kus noored elama hakkavad, mitte harjumustest ja viisidest, kuidas meie õppinud oleme. Ka koolipäeva alguse kellaja osas tuli kommunikatsioonis rõhuda aju- ja uneteadusele ning leida vastuväiteid argumentidele, et nii on ju alati olnud. Praegu võin öelda, et käies hommikuti õpilasi tervitamas, on uniseid nägusid tunduvalt vähem. Otsus on ennast väga õigustanud.

Mis sinu töös praegu suuremas fookuses on?

Koolijuhina on mul algusest peale olnud kaks suurt fookust. Üks on õpetajate professionaalse arengu toetamine ja koosloomelise koolikultuuri juurutamine.

Teiseks põhieesmärgiks on luua vajalikud tingimused ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Mõlema teemaga tegeleme praegu väga põhjalikult.

Mida tähendab koosloomeline koolikultuur ja mida selle arendamiseks teete?

Meil on valminud uuest õppeaastast rakenduv Saku Gümnaasiumi koostöömudel, mille raames osalevad kõik koolitöötajad õpiringides, kus kuu lõikes tegeletakse erinevate teemadega. Kuu esimesel nädalal kohtuvad need, kes on võtnud vastutuse õpiringe eestvedada. Teisel nädalal toimub eestvedajate juhendamisel õpiring, mis keskendub ennastjuhtivale õppimisele ja õpistrateegiatele. Räägitakse sellest, kuidas tõhusamalt õppida, millised on erinevad õpistrateegiad ja kuidas neid parimal moel rakendada. Kolmandal nädalal toimuvad KiVa seminarid, kus fookuses on turvalised suhted. KiVa on Kiusamisvaba Kooli programm, millega Saku Gümnaasium liitus. See on Eestis kasutusel olevatest kõige efektiivsem teadus- ja tõendus põhine kiusamise ennetusprogramm, mis annab oskused ja julguse ennetada, märgata ja sekkuda. Neljandal nädalal on meie kooli koostöökodade koostööaeg, mida võib kasutada ka õppenõukogude või erinevate töökoosolekute pidamiseks aktuaalsetel teemadel.

Nimetasid ühe fookusteemana tingimuste loomist ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Missugune on ennastjuhtiv õppija?

Ennastjuhtiv õppija oskab ise eesmärgi seada, valdab õpistrateegiaid ja on teadlik enda jaoks sobivatest õpistiilidest. Ta oskab analüüsida iseenda õpinguid ja võtab nende eest vastutuse. Lähtume Saku Gümnaasiumi arengukavast,

milles on määratud kooli strateegiline eesmärk igas kooliastmes õppeaastateks 2023–2027. Esimene aasta saab läbi ja võime juba tõdeda, et õpetajate oskus luua ennastjuhtiva õppija kujundamiseks toetavam keskkond ning anda edasi vajalikke oskusi on paranenud.

Praktiliseks näiteks võin tuua, et 1.–3. klassidel on eelmisest õppeaastast kasutusel enesejuhtimise oskuste arengut toetav õpilaspäevik, mis loodi meie õpetajate eestvedamisel ning mis aitab õpilastel eesmärgi seada ja ennast jälgida. Olulise muudatusena on uuest õppeaastast kõikides põhikooli klassides igal nädalal esimesed tunnid klassijuhatajatunnid, et nädalat eesmärgistada ja analüüsida. Gümnaasiumi osas lähme aga sellest õppeaastast järgjalt üle mentorõpetajate tundidele, mis on igal nädalal esimesed tunnid. Igal klassil on kaks mentorõpetajat, kes töötavad tandemina ja kelle ülesanne on õpilase isikliku arengu ja enesejuhtimise oskuste toetamine.

Kas on midagi veel välja tuua, mis kooli suuri eesmärgi toetavad?

Saku Gümnaasiumil on kaks mentorikoostööd – ennastjuhtiva õppija teemal Tartu Forseliuse Kooliga ning mentorõppe süsteemi rakendamise sujuvuse tagamiseks Saaremaa Gümnaasiumiga. Süsteemne koostöö teiste koolidega on oluline, sest meie õpetajad hindavad praktikuid, kes on protsessi ise läbi teinud ning nende kogemuse najal tekib usk ja enesekindlus ka ise julgemalt katsetada ja praktiseerida.

Suur saavutus on seegi, et saime Erasmus+ programmi pikaajalise akrediteeringu, mis tähendab, et meil on võimalik teha rahvusvahelist koostööd – käia õpirännetel, tutvuda teiste teadmiste, oskuste ja praktikatega.

Ükski amet ei ole igavene. Kui kaua oled plaaninud Saku Gümnaasiumi koolijuhina jätkata?

Hiljuti täitsin rahvusvahelist õpetamise ja õppimise uuringut TALIS 2024, kus taheti muuhulgas teada, kaua ma iseennast praeguses organisatsioonis koolijuhina näen. Kui teistele küsimustele vastasin kiiresti, siis sellele kulus rohkem aega. Kolleegidega arutades ja endamisi vaagides jõudsin arusaamisele, et kuna rakendame koolis uut arengukava alles esimest aastat, siis tahaksin ideaalis siin veel kaheksa aastat olla, et näha, kui ennastjuhtivad ja õpirõõmsad on põhikooli lõpus need, kes alustasid esimest klassi möödunud sügisel. Tore oleks näha koostöö vilju.

Ma soovin väga, et meie koolil läheks hästi ning see lisab tahet pingutada. Minu lapsed õpivad Saku Gümnaasiumis, pere on sinise kogukonna osa ja minu süda on siin. Mul on väga vedanud, et saan just Sakus esimese koolijuhi kogemuse.

Juhina on väga lihtne üle töötada või läbi põleda. Kuidas sinul õnnestub ennast töölainelt eemale viia?

Mul on abikaasa ja neli last ning tegin mitu aastat tagasi otsuse, et pere on kõige tähtsam. Kui neid ei oleks, siis oleksin ilmselt töönarkomaan, seega pere on üks päästerõngas. Teine on liikumine. Tantsin tantsurühmas Uppsar, kellega teeme trenni ja esineme pop-folk *show'dega*. Naudin väga ka lugemist. Kuigi nelja lapsega peres on vahel tõeline väljakutse leida aega, et lugeda järjest üle kümne lehekülje, siis püüan teadlikult ja regulaarselt raamatu kätte võtta. Loen hea meelega erialaseid raamatuid, mind huvitab aju- ja uneteadus ning meeldivad ajaloolised romaanid.

Saku Gümnaasiumi kolm strateegilist fookust koolijuhi vaatest

- ♦ Saku Gümnaasiumis on turvaline koolikeskkond.
- ♦ Meie õpilastel on oskus ja tahe tõhusalt õppida.
- ♦ Kogu koolipere on avatud koostööle ja meil on julgust kooliellu panustada.

Keit Fomotškini lugemissoovitused

- ♦ Anders Hansen „Tugev aju“ – see räägib väga lihtsalt, mis ajus toimub ja miks liikumine on aju jaoks oluline.
- ♦ Jaan Aru „Loovusest ja logelemisest“ ning „Ajust ja arust“ – mõlemad lihtsas keeles kirjutatud teadusel põhinevad teosed, üks logelemisest ja teine õppimisest.
- ♦ Rein Raud „Päikesekiri“ – silmaringi avardav romaan, millel on väga tugev seos Jaapaniga. Ka Sakul on Jaapaniga oma side.
- ♦ Sven Mikser „Vareda“ – lugesin kahe tunniga läbi ning tõdesin, et inimestel on nii palju ägedaid andeid ja on tore, kui nad neid realiseerivad.

Vallavalitsuse istungid

MERILIN PIIRSAHU

16. juuli

- Koormati tähtjatu isikliku kasutusõigusega Eesti Vabariigi omandis olevast katastriüksusest 11243 Kiisa, Jaama tee, Saku valla kasuks 39,0 m² suuruse osa tehnoarajatiste ümberehitamiseks, omamiseks, remontimiseks, hooldamiseks ja muul viisil ekspluateerimiseks talituse tagamise eesmärgil.
- Otsustati osutada isikliku abistaja teenust puuduva töövõime ja keskmise puudega isikule vastavalt tema vajadustele kuni 8 tundi nädalas.
- Otsustati kompenseerida kahele lapsele toetava teenusena Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ korraldatava spordi- ja ujumise laagri maksumus ning kahele lapsele osalemise kulu leinattoetuslaagris, mida korraldab MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm.
- Määrati abi vajavale isikule nelja tasulise kriisinõustamise seansi kompenseerimiseks muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus.
- Muudeti Saku Päevakeskuse struktuuri ning lisati 16. juulist koosseisu isikliku abistaja 0,15 ametikohta ja vähendati koosseisus 0,15 saatja ametikohta.
- Anti projekteerimistingimused üksiklamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressidel Jaanimetsa, Rahula küla; Jussimetsa, Rahula küla ning Männa, Juuliku küla. Anti projekteerimistingimused detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Tooma tee 27, Männiku küla.
- Määrati Kiisa alevikus asuva katastriüksuse Pargi tn 16 jagamise tulemusel, Kiisa alevikus asuvate katastriüksuste Pargi tänav ja Asula tn 9 piiride muutmise tulemusel, Kiisa alevikus asuva katastriüksuse Tamme tn 10 jagamise tulemusel ning Kiisa alevikus asuva katastriüksuse Tamme tänav L1 jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Seati isiklik kasutusõigus Saku valla kasuks Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi omandis olevale kinnistule asukohaga Teaduse tn 4, Saku alevik.

Kasutusõigus seatakse tänavavalgustuse laternapostide paigaldamiseks koormatava ala ligikaudse pindalaga 3 m².

30. juuli

- Eraldati Saku valla 2024. aasta eelarve mittetulundusliku tegevuse toetusfondi üksikisiku toetuse reservist Kalli Kirisma toetamiseks 365 eurot.
- Suurendati laste piirarvu Saku Lasteaia Terake rühmades järgmiselt: söimerühmas Tibupoeg – ühe lapse võrra, maksimaalne laste arv rühmas 15; söimerühmas Pardipoeg – ühe lapse võrra, maksimaalne laste arv rühmas 15.
- Seati hooldus ja määrati hooldaja sügava puudega isikule.
- Otsustati kompenseerida kahele lapsele osalemise kulu leinattoetuslaagris, mida korraldab MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm; raske puudega lapsele toetava teenusena kliinilise psühholoogi teenus; perekonnale kaks psühhoteraapia kohtumist psühhoteraapeudi juures ning perekonnale kuni kuus psühhoteraapia seanssi psühhoteraapeudi juures.
- Anti projekteerimistingimused üksiklamu ehitusprojekti koostamiseks Tuisu tee 12, Üksnurme küla ning päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks aadressil Ristemäe, Kajamaa küla.
- Jäeti algatamata keskkonnamõju hindamine seoses Saku alevikku Saku keskpromenaadi ehitamisega, kuna eelhindangu põhjal eeldatav oluline keskkonnamõju puudub.
- Nõustuti keskkonnaloa (veeloa) andmisega, mille alusel on AS-il Saku Maja võimalik ammutada põhjavett Ordoviitsiumi-Kambriumi puurkaevust PRK0071881.
- Kinnitati alates 12.08.2024 määrata ajaks, katseajaga neli kuud,

Kurtina Kooli direktorina ametisse Külli Tõniste.

6. august

- Otsustati anda Keete Janterile tema juhitava KJ Konsultatsioonid OÜ kaudu loovteraapia (savivälja teraapia meetodil) pakkumiseks tasuta kasutada Saku Gümnaasiumi kunstiklass aadressil Teaduse 1, Saku.
- Määrati vanaduspensionärile põhjendatud juhtumitel makstav toetus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ning ehituse kulude hüvituseks summas 600 eurot.
- Otsustati osutada osalise töövõimega isikule võlanõustamisteenust MTÜ Võlanõustajad juures.
- Anti projekteerimistingimused üksiklamu ehitusprojekti koostamiseks Käokõrva tee 19, Kasemetsa küla ning üksiklamu laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Kuuseheki tee 7, Metsanurme küla.
- Saadi ülevaade juulis väljastatud ehitus- ja kasutuslubadest, kokku anti 23 ehitusluba ja 12 kasutusluba.

13. august

- Otsustati anda Saku Valla Kultuurikeskusele õigus paigaldada 25. augustini 2024 reklaambännerid Tallinna mnt 10 piirdeaia külge ja Lepiku haljaku kinnistule Saku alevikus.
- Otsustati kompenseerida raske puudega lapsele vajalikud teraapiad (loovteraapia, eripedagoog, psühholoogi) kuni 700 euro ulatuses ühes kuus kuni 31.12.2024.
- Kooskõlastati kavandatava Siluri-Ordoviitsiumi puurkaevu asukohad aadressidel Harju maakond, Saku vald, Tagadi küla, Mai ja Kajamaa küla, Roosna.
- Kooskõlastati Saku Gümnaasiumi visuaalne identiteet.

Kõikide vallavalitsuse korraldustega saab tutvuda veebilehel

www.sakuvald.ee/dokumendiregisteri

Saku valla kaunid kodud 2024 on selgunud

Saku Sõnumid

Saku valla konkursile „Kaunis kodu 2024“ sai kandidaate esitada 5. juulini. Seejärel hindas osalejaid žürii. Vaadati haljastust ning selle sobivust maastiku ja arhitektuuriga, dekoratiivelemente, üldmuljet ja ruumilahendust.

SAKU VALLA HEAKORRAKONKURSI „KAUNIS KODU 2024“ VÕITJAD

Eramute kategoorias

- I koht Tulika tee 12, Kasemetsa küla
- II koht Kivisalu tee 11, Saku alevik
- III koht Priimula tn 8, Saku alevik

Kortermajade kategoorias

- I koht Ülase tn 6, Saku alevik
- II koht Ülase tn 12, Saku alevik
- III koht Uus-Saku tn 9a, Saku alevik

Eripreemiad

- Kaja tn 9, Kiisa alevik – mõnusa atmosfääriga aia eripreemia
- Tammemäe tee 16, Saku alevik – hästi läbimõeldud tarbeaia eripreemia

Eramute kategoorias sai esimese koha Tulika tee 12, Kasemetsa külas. Foto: Joel Villem

Küütsu tn 2, Saku alevik – uue avaliku ruumi arendamise eripreemia

Ettevõtete ja asutuste kategoorias sel aastal auhinda välja ei antud.

AVALIKUD VÄLJAPANEKUD

Saku Vallavalitsusele on esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Tänavilma tee 29a (71801:001:1033) kinnistul Tänavilma külas Saku vallas.

Tegemist on Saku Vallavolikogu 13.09.2007 otsusega nr 91 kehtestatud Tänavilma tee 11 kuni Tänavilma tee 33 ja lähiala detailplaneeringu krundiga pos 4. Projekteerimistingimustega täpsustatakse kasutamise otstarvet; hoonestusala tingimusi; kõrgust; arhitektuurilisi, ehituslikke või kujunduslikke tingimusi ning haljastuse, heakorra ja liikluskorralduse põhimõtteid ehitusseadustiku § 27 lõike 4 punktide 1; 2; 3; 4 ja 7 alusel. Ehitusseadustiku § 31 lõikest 1 tulenevalt korraldame projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena.

Alates 27.08.2024 kuni 10.09.2024 korraldame projekteerimistingimuste eelnõule, tööaegadel Saku Vallamajas

(Juubelitamme tee 15, Saku alevik) ning valla kodulehel avaliku väljapaneku.

Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

www.sakuvald.ee/projekteerimistingimuste-avalikustamine

Saku Vallavalitsusele on esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul olemasoleva lao- ja büroohoone laiendamiseks Põikmäe tn 2 (71801:001:0285) ja Linamäe tn 5 // Põikmäe tn 4 (71801:001:0276) kinnistutel Tänavilma külas Saku vallas.

Tegemist on Saku Vallavalitsuse 17.05.2005 korraldusega nr 471 kehtestatud Põikmäe tn 2 ja Linamäe tn 5 // Põikmäe tn 4 detailplaneeringu

krundiga. Projekteerimistingimustega täpsustatakse detailplaneeringus käsitletud hoonestusala tingimusi; arhitektuurilisi, ehituslikke või kujunduslikke tingimusi ja planeeringuala hoonestuslaadi, sealhulgas krundijaotust, ehitusseadustiku § 27 lõike 4 punktide 2; 4 ja 8 alusel. Ehitusseadustiku § 31 lõikest 1 tulenevalt korraldame projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena.

Alates 27.08.2024 kuni 10.09.2024 korraldame projekteerimistingimuste eelnõule, tööaegadel Saku Vallamajas (Juubelitamme tee 15, Saku alevik) ning valla kodulehel avaliku väljapaneku.

Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

www.sakuvald.ee/projekteerimistingimuste-avalikustamine

Koolitõrgetega laste vanemate tugigrupp

Saku Sõnumid

Augustis alustas Sakus taas koolitõrgetega laste vanemate tugigrupp. Järgmine kohtumine on 18. septembril kell 18. Tugigrupp hakkab koos käima iga kuu kolmandal kolmapäeval.

Grupikohtumistele on oodatud vanemad, kel on mure oma lapse koolikohustuse täitmise pärast. Kui laps tunneb kooliskäimise suhtes vastumeelsust või keeldub üldse kooli minemast. Laps puudub pidevalt koolist, tuleb ära enne tundide lõppu. Läheb kooli alles pärast intensiivset protesti hommikul või käib ja püsib koolis ainult tugeva surve tõttu. Lapsel on kooliärevus või -hirm.

Grupis on vanematel võimalus turvalises õhkkonnas ja juhendaja juhtimisel

rääkida, jagada emotsioone, mõtteid ja tundeid teistega, kel on sarnased mured. Grupis kohtuvad lapsevanemad omavahel ja koostöös sünnib vastastikune tugi ning mõistmine. Tugigrupp ei ole koolitus ja kohtumisel ei pakuta olukordadele lahendusi. Igal kohtumisel on konkreetne teema ja fookus, mis kujunevad osalejate muredest ja probleemidest. Toimub arutelu, kogemuste jagamine ja oskuste õpe.

Mõnede osalejate tagasiside: tunne, et ei ole üksik; saab rääkida kellelegi enda olukor-
rast ja kuulata teiste mõtteid ja lahendusi; sain juhtnööre, kuidas sõnumid edastada osavõtvalt, mitte käskivalt ja keelavalt; olen saanud praktilist abi; tean, et ei ole

ainukene, kel on mure, et lapsed ei käi koolis; see mida tugigrupist saab, on väärtuslik kogu perele; tuletab meelde, mida juba teen, saan teistele jagada; oleme hakanud rohkem lapsega omavahel suhtlema.

Tugigrupi kohtumised toimuvad Sakus, Teaduse 13.

Anna oma osalemisest teada kairit.lindmae@gmail.com või 5451 2202.

Tugigrupi kohtumine kestab 1,5 tundi, juhendaja Kairit Lindmäe toetamisel.

Kairit on psühhosotsiaalne- ja kogemusnõustaja, koolitaja ja perelepitaja. Ligi 30 aastase kogemusega sotsiaaltöötaja. Ta on vedanud tugigruppe Kuressaares ja Keilas.

Saku valla kergliiklusteede äärde paigaldati viis iseteeninduslikku jalgrataste hooldusjaama

PEEP PUKK | majandusteenistuse juht

Meie valla kergliiklusteede ääres on nüüd viis iseteeninduslikku jalgrataste remondipunkti, kus igaüks saab oma jalgratta enne või pärast rajale suundumist töökorda seada. Olemas on kõik peamised tööriistad ja pumbata saab kõiki kasutatavaid rehvitüüpe.

Remondipunktid asuvad Männiku ja Tooma tee ristis, Kiisal turuplatsi kõrval, Kasemetsas Tõdva ja Kiisa tee ristis ning Saku alevikus suusamaja kõrval ja Nurme tänava korvpalliväljaku juures.

Asukohad leiате Maa-ameti kaardilt: <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/eSsSvx4f>

Hooldusjaamad on ilmastiku- ja vandalismikindlad: pumbavoolikud on kaetud terasvõrguga, adapterid on metallist, pumba otsik on hooldusvaba jne. Lisaks on jaam maa külge kinnitatud vargakindlate poltidega ning tööriistad roostevabast terasest trosside küljes.

Hooldusjaamad paigaldas Topi-art OÜ. Foto: Marek Ploompuu

Mereväe ajateenijate kursuse lõpurännak

Mereväe ajateenijate kursuse lõpurännak toimub Saku ja Männiku piirkonnas 27.–28. augustil. Sarnaselt varasemate kordadega liigutakse õppuse käigus nii Kaitseväge harjutusalal kui avalikus ruumis.

Liikumine toimub ööpäevaringselt, imitatsioonivahendeid harjutusväljast väljaspool ei kasutata ning müra tekitamisel järgitakse öörahu. Saku alevik läbitakse jalgsirännaku korras ja taktikalist tegevust asulas ei toimu.

Foto: Merevägi

Veehinna muudatused sügisest

KADRI KRALLA | AS Saku Maja juhatuse liige

Alates 1. septembrist 2024 muutub veeteenuse hind Saku vallas. Konkurentsiamet kinnitas veeteenuse uueks hinnaks 5,80 €/m³ koos käibemaksuga, sealhulgas tasu võetava vee eest 2,37 €/m³ ja tasu reovee ärajuhtimise eest 3,43 €/m³.

Konkurentsiameti eelnev 2022. aasta otsus tugines põhiosas 2020. aasta otsusele ning selles muudeti hinna arvutamise aluseks olnud muutunud hinna-komponente (elekter ja teiselt vee ettevõttelt ostetava teenuse kulu).

Hinnatõusu peamisteks põhjusteks on kolm komponenti

- 1. Keila jõe reoveekogumisala (Kiisa, Üksnurme, Kasemetsa, Metsanurme, Roobuka ja Kurtna) arendamiseks tehtud investeeringud;
- 2. Muutunud on teiselt vee ettevõtjalt ostetava teenuse kulu;
- 3. 1. juulil 2023 jõustunud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadusest (ÜVK) tulenev kohustus ühtlustada era- ja äritarbijate veetariif. Suurim mõju hinnale on olnud Keila

jõe reoveekogumisala arendamisega seotud veetaristu investeering 5,8 miljonit eurot (omaosalus projektis). Veetaristuse on kasvanud ligikaudu kolm korda – 123-lt kilomeetrilt 366-le kilomeetrile ning 27 asemel on nüüd 92 reoveepumplat. Hinna mõjutajaks on olnud nii tehtud investeeringud taristusse kui ka suurenenud taristuga seotud tegevuskulud. Üheks suureks mõjutajaks on ka asjaolu, et lisandunud on suur eramajade piirkond, mistõttu on vähenenud veetarbimine torukilomeetri kohta ligi kaks korda. Mida rohkem on tarbimist ühe torukilomeetri kohta, seda madalam on veeteenuse hind. Investeeringute hinna mõjutajaks on ka 30% võrra tõusnud kaalutud keskmine kapitali hind.

Väga suure mõjuga on samuti teiselt vee ettevõttelt ostetava teenuse hinnatõus. AS Saku Maja ostab reovee ärajuhtimise-puhastamise teenust AS-ilt Tallinna Vesi, ehk olles AS Tallinna Vesi äripartner, oleme hinnamuudatusest otseselt mõjutatud. Tulenevalt Konkurentsiameti poolt 29.05.2024 uuest kooskõlastatud otsusest

nr 9-3/2024-009 lõpetati ühisvoolsesse roveekanalisatsiooni juhitud sademevee osas erisus. Kogu juhitud vooluhulk arvestatakse reovee ärajuhtimise ja puhastamise koosseisu, mistõttu tõuseb sisendhind meie jaoks 30%.

Kolmandaks komponendiks on uuest ÜVK seadusest tulenev kohustus ühtlustada nii era- kui äritarbijate veetariife.

Seda kõike oleme arvesse võtnud uue hinna kooskõlastamisel Konkurentsiametiga.

AS Saku Maja kui elutähtsa teenuse osutaja peab planeerima oma tulusid ning kulusid nii, et tagatud oleks kvaliteetne ja jätkusuutlik veeteenuse osutamine nii täna kui tulevikus. Oluline roll hinnale on nii tehtud kui ka planeeritavatel investeeringutel. Saku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2024–2035 näeb ette AS Saku Maja poolseteks investeeringuteks 8,8 miljonit eurot.

Arvestades keskmist veekulu inimese kohta 3 m³ kuus, siis keskmiselt tõuseb veeteenuse kulu ligikaudu 4 eurot ühe inimese kohta kuus.

AS SAKU MAJA VEETEENUSE HINNAD ALATES 01.09.2024				
kooskõlastatud Konkurentsiameti otsusega 19.07.2024 nr 9-3/2024-015				
Teenus	ühik	Hind		
		km-ta, €	km-ga, €	
VESI				
Kõik tegevuspiirkonnad				
Füüsilised isikud	m ³	1,94	2,37	
Juriidilised isikud	m ³	1,94	2,37	
REOVEE ÄRAJUHTIMINE				
Kõik tegevuspiirkonnad				
Füüsilised isikud	m ³	2,81	3,43	
Juriidilised isikud	m ³	2,81	3,43	
Suurtarbijad üle 120 tuh m ³ / aastas	m ³	2,42	2,95	
Teine vee-ettevõte	m ³	2,15	2,62	
VEEÜHENDUSE AVAMINE/SULGEMINE				
Kõik tegevuspiirkonnad				
Füüsilised isikud	kord	57,11	69,67	
Juriidilised isikud	kord	57,11	69,67	

Esimene kogukonna ringlusmaja valmis Tõdval

MERILIN PIIRSALU

Sel suvel sai Tõdval valmis Saku valla esimene kogukonna ringlusmaja. Idee on lihtne – see on kogukonna ühiskasutuses olev majake, kuhu ümberkaudsed elanikud saavad tuua oma liigiti kogutud jäätmed ning jäätmeveok saab kõik ühest kohast korraga ära viia.

Tõdva ringlusmaja ehitas Saku vald ja seda haldab Tõdva Aiasõprade Selts MTÜ. „See mõte, et iga kortermaja peab endale hunniku plastist konteinereid kinnistule paigutama, kus siis erinevatel veoaegadel hakkab suur prügiauto tiirutama, tundus väga halb,“ põhjendab ringlusmaja rajamist seltsi juhataste liige Pille Kasterpalu.

Kogukondliku ringlusmaja projekteris Liis Vavulski. Puidust viimistlusega hoone vorm sai inspiratsiooni sõnast ringlus, olles ümara põhiplaaniga, mis omakorda tagab ergonoomilise ning mugava liikumise konteinerite vahel. Kuna hoones ei ole elektrivarustust, on katus osaliselt lahendatud massiivplastikust katusekattega. Majakest katvad lipid on paigutatud nii, et konteinerid oleksid maksimaalselt varjatud, kuid inimese silmade kõrguselt avaneks vaade välja ning ruumi pääseks sisse loomulikku valgust. „Rahulolu pakub, et maja on kena ja meeldib selle ümmargune disain. Ehituslikke puudusi oli omajagu, aga enamus silma jäänud vigadest on nüüdseks likvideeritud. Mõned olulised asjad on veel lahendamata, näiteks valgustuse teema. Valgel ajal paistab küll katus läbi, aga pimedamaks perioodiks on lisavalgust vaja,“ ütleb Pille.

Ta lisab, et kohe alguses oli teada, et maja ustele tulevad pildid, aga et kogukond saab need ise valida, tuli meeldiva üllatusena. „Valisin pildid tasuta pildipangast ning tegime küla Facebooki gruppis hääletuse. Pildid, mis kõige rohkem hääli said, on nüüd ustel.“

Pille sõnul hakatakse ringlusmaja kasutama ettenähtud eesmärgil – kogutakse jäätmeid liigiti, et tekiks võimalikult vähe olmeprügi. „Kõige rohkem tekib meie kogukonnas pakendijäätmeid ning see kast oli varasemalt meil pidevalt ääreni täis. Lisaks pakendijäätmete konteinerile on ringlusmajas mahutid paberi ja papi, klaasi ja biojäätmete jaoks. Võibolla eristume teistest taolistest majadest

riidekonteineri osas, kuhu hakkame koguma vaid teksariiet naaberküla käsitöömeistrile ja varjevõrkude tegemiseks materjale koostöös Naiskodukaitse Saku jaoskonnaga,“ räägib ta.

Ringlusmaja pole aga mõeldud pelgalt jäätmete kogumiseks, sest lisaks on majas väiksem ruum, mis on mõeldud ringluseks, vahetuseks ja laenuvõtteks. „Väikese ringlusruumi mõte: kui ühel on üle, siis teisel on võibolla puudu. Seal ruumis on kellelgi üle jäänud varud nende jaoks, kel on vastavat asja vaja. Seepärast sai selle uksele ka orava pilt, et nemadki koguvad endale varusid.“

Pille rõhutab, et tegemist on kogukonna ringlusmajaga ning see pole kõigile avalikuks kasutamiseks. Õigus

kasutamiseks on Tõdva küla elanikel, eriti tiheasumi kortermaja inimestel või ka Kajamaa küla inimestel, kes elavad lähedal. Tõdva Aiasõprade Selts jälgib hoolega maja õiguspärasest kasutust. „Lähiajal teeme koostöös Tootjavastutusorganisatsioon OÜ-ga (TVO) kogukonnale koolituse, et tõsta veelgi enam inimeste teadlikkust jäätmete liigiti kogumise kohta,“ ütleb Pille. „Oleme rõõmsad ja tänulikud, et ringlusmaja just meie külla tuli ning anname endast selle haldamisel parima.“

Kui kogukondadel on huvi endale sellist maja rajada, siis võib pöörduda arendus- ja keskkonnateenistuse juhi Kerli Lauri poole:
kerli.laur@sakuvald.ee

Fotod: Annika Kubja

Kohtkogumine on mugavaim viis pakendite liigiti sorteerimiseks

TVO

Imselt on nii mõnigi Saku valla elanik seisnud silmitsi olukorraga, kus kodus kogutud pakendeid tavapärasesse avalikku pakendipunkti viies selgub, et see on pilgeni täis ja rohkem sinna ei mahu. Kel aega ja tahtmist, otsib teise lähima avaliku pakendipunkti, teised viskavad puhtad pakendid esimesse ettejuhtuvasse segaolmeprügikasti, mõni jätab aga oma pakendid lihtsalt sinnasamasse pakendikonteineri juurde maha. Palju mugavam oleks pakendid ära anda oma koduuksele, tellides kollase koti teenuse. Kortermajadele pakuvad jäätmekäitlejad pakendikonteineri teenust.

„Kahjuks ei ole kuidagi võimalik prognoosida, kes ja kui palju konkreetset päeval oma pakendeid avalikku pakendipunkti toovad. Nii võibki juhtuda, et ühel nädalal saab konteiner täis juba päevpaar peale tühjemdamist, teisel nädalal on aga konteiner ka tühjemuspäeval alles pooltühi. Iga pakendikonteineri peal on kirjas selle omanik ja tema kontaktandmed, mille kaudu saavad Saku elanikud ületäitunud konteinerist teada

anda ja jäätmekäitleja selle graafikuväliselt kiiremini tühjemdada,“ selgitab Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (TVO) turundus- ja kommunikatsioonijuht Gaili Eding ja lisas, et oluliselt mugavam on tellida kohtkogumise teenus, kus pakendid viiakse ära koduuksele.

Kollasesse pakendikotti võib kokku panna kõik eri liiki pakendid (metall-, plast-, paber- ja papp-pakendid ning joogikartongi) ja kotid viiakse kord kuus ära. Teenus töötab põhimõttel, et nii mitu uut kotti jäetakse, kui ära viiakse. TVO kogemusel tekib ühel perekonnal keskmiselt kaks-kolm kotti pakendeid ühes kuus. Kui ühes kuus tekib pakendeid rohkem kui kolm kotti, siis on soovitatav võtta kasutusele pakendikonteiner alates 660L. Korteriühistud saavad tellida pakendikonteineri, kuhu majaelanikud saavad oma pakendid mugavalt ära anda.

Teenuse saab tellida Ragn-Sells AS iseteenindusest www.ragnsells.ee/e-leping/ või võttes ühendust info@ragnsells.ee, tel 60 60 439

4 põhjust, miks valida pakendikotiteenus

- ♦ liigiti kogumine on lihtne – kõik pakendid saab kokku koguda ühte kotti
- ♦ pakendikott viiakse ära koduvärvast
- ♦ kogumispäeva eel saadetakse meeldetuletus
- ♦ kokku kogutud pakendid suunatakse ringlusesse
- ♦ Avalikes pakendipunktides asetsevad konteinerid on tähistatud vastavalt kogutavale pakendi liigile:
- ♦ kollase sildiga – plast-, metall ja joogikartongi pakendi jäätmetele
- ♦ sinise sildiga – paber- ja kartongpakendi jäätmetele
- ♦ roheline sildiga – klaaspakenditele
- ♦ Avalike pakendikonteinerite asukohad on kokku lepitud kohaliku omavalitsusega. Neid tühjemdab vastavalt veograafikule jäätmekäitleja ja konteinerite sisu läheb sorteerimisliinile, et sealt välja võtta veel väärtuslik materjal, mida ringlusse suunata.
- ♦ Kõik Saku valla avalike pakendipunktide asukohad leiab <https://www.sakuvald.ee/avalikud-kogumismahutid>.

Foto: TVO

Jäätmete liigiti kogumisel ei tasu üle mõelda, see on palju lihtsam, kui esmapilgul tundub.

- ♦ Kogu pakendid ja biojäätmad olmejäätmetest eraldi ning juba oled andnud oma panuse puhtama keskkonna heaks.
- ♦ Kui kahtled, kas sinu käes on pakend, siis mõtle, kas küsimusi tekitav ese oli mõne toote ümber? Kui oli, on tegemist pakendiga, sõltumata selle materjalist.
- ♦ Jälgi, et pakend oleks tühi ja puhas, et see ei määriks segunemisel ja kokku pressimisel teisi materjale. Vajadusel loputa pakend kergelt veega läbi.
- ♦ Erista klaas-, papp-, plast- ja metall-pakendid. Võimalusel eraldi erinevad materjalid üksteisest (keera maha korgid, eemalda kaaned ja pappkraed, kileaknad jms.).
- ♦ Pane pakendid materjalide alusel eristades vastava sildiga konteinerisse või kasuta kollase koti teenust.

Kas oleme kriisideks valmis?

ANNELI KANA | MTÜ Metsanurme tegevjuht

Veel mõni aasta tagasi tundus kriisivalmiduse teema kuuluvat sellesse valdkonda, et „tegeleme, kui aega saame“, tänane päev pillutab meie ette ühe kriisi teise järel ja vahel tundub, et ettevalmistuse faasilt oleme ootamatult kiiresti praktikafaasi jõudnud. On selleks kriisiks siis sõjaline globaalne oht või ilmastikumuutustest tingitud õnnetused ja kahjud. Ainuüksi selle lühikese aja jooksul, mil Saku vallas on ellu viidud projekti „Elanikkonnakaitse koostöövõrgustik Saku vallas“, oleme erinevatest kriisidest lugenud-kuulnud ja võibolla ka kogenud mitmeid kordi.

Nimetatud projekt on osa suuremast üle-eestilisest programmist nimega Kodanikuühiskonna innovatsioonifond, mis 2023. ja ka 2024. aastal keskendub just nimelt elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamisele ja nende vajadustega tegelemisele. Fondi ja rahastussüsteemi on ellu kutsunud Siseministeerium, teavituse, rahastamise ja koordineerimisega tegeleb Kodanikuühiskonna Sihtkapital. Iga omavalitsuse tarvis on eraldatud aastas

teatav summa, mida saab kasutada vastavalt kohapealsetele vajadustele. Eelmise aasta lõpus esitatud projektitaotlus sai heakskiidu ja tegevustega alustasime jaanuaris. Projekti eestvedajad on MTÜ Metsanurme, MTÜ Saku Priitahtlikud Pritsimehed ja Saku Diabeetikute Selts.

Mida siis perioodi jaanuar-august jooksul tehti ja tehakse? Esmakordselt kutsuti ühise laua taha nii külakogukondade esindajad kui ka korteriühistute ja aiandusühistute eestvedajad, erivajadustega inimeste ühenduste juhid, vallavalitsus ja Päästeamet. Peamiseks teemaks ikka see, kuidas kogukondlikult ja koostöös kriisidega edukamalt hakkama saada, kuidas levib informatsioon, kes millega tegeleb, teha oskab ja vastutab. On ilmselge, et kui kogukonnaks pidada hajaküla külaelanikke ja suurema kortermaja elanikkonda, siis on tegutsemismudel erinev, kuid koos arutledes mõisteti, et ka teistsugust kogukonda tundes oleme teadlikumad ja võimekamad. Koostöös

KÜSK Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Päästeameti esindajaga käidi läbi erinevad kriisivariandid ja meie võimekus nendega toime tulekuks, olgu selleks siis pikaajaline elektrikatkestus, tormikahjud, üleujutus või tehniline veeavarii, suurõnnetus lähedasel maanteel, kuritegevusest põhjustatud vaimne kriis (tulistamised lähikonnas vmt).

Silmast-silma kohtumistele lisaks tegime kirjaliku küsitluse kogukondade eestvedajate seas, et kaardistada, milline on kriisivalmiduse seis. Lisaks infokogumisele andsid küsimused tōuke nii mõnegi asja läbiarutamiseks oma kogukonnas – olgu selleks oskustega inimeste väljaselgitamine (meditsiinilise pädevusega, kriisijuhtimise pädevusega, kommunikatsioonioskustega jne) või ka kriisi- ehk kerksuskeskuste olemasolus kokkuleppimises.

Mis on kerksuskeskus? Lühidalt kirjeldades koht, kuhu piirkondliku kriisi puhul teavad ja saavad inimesed kokku tulla. Kus antakse adekvaatset infot, kus on olemas näiteks lokaalne elektri-, vee- ja soojavarustus ehk siis generaator, kaev, puudega köetav küttekollet. Selline keskus võib olla nii külamaja kui ka kellegi kodu, kui pererahvas sellega nõus on.

Et arutelud lihtsalt koosolekuruumi või osalejate märkmetesse ei jääks, on projekti raames koostamisel Kogukonna kriisitöövihik, mis saab aluseks igas kogukonnas oma kriisikaardistuse tegemiseks ja sellega toimetuleku kirjapanekuks. Töövihikuid teeme nii paberil kui ka elektroonsel kujul.

See kõik on vaid tegevuste esimene etapp ja tegevused ning koostöö kindlasti jätkuvad. Nüüd on aeg eestvedajatel oma kogukonnas teemast laiemalt rääkida ja igal kogukonnal/piirkonnal kriisitemaatika koos üle vaadata. Seni on koos käinud ligikaudu 40 inimest.

Kui sinu piirkonna – küla, kortermaja, aiandusühistu, uusarenduse esindaja ei ole seni osalenud, siis utsita teda projekti meeskonnaga ühendust võtma, sest iga üksikisikuni me ei jõua, selleks ju ongi kogukonna esindajad.

Kõik koostöövõrgustiku liikmed saavad oma kasutusse ka hädaabiseadme – mehaaniliselt laetava raadio-taskulamp-aku.

Foto: erakogu

Metsanurme ja Liperi sõprus jätkub

ANNELI KANA | Metsanurme külaselts

Saku valla ja Liperi valla vahel sõlmiti sõprusvaldade leping aastal 1992. Aastast 1998 on sõbrasuhted Metsanurme külaseltsi ja Liperi seltsi vahel, seda küll ilma allkirjade ja pitsatiteta. Puuduvad kirjalikud lubadused ja kohustused, on vaid inimeste vahelised suhted ja koostöö.

Alates esimesest korrast on üksteisel kordamööda külas käidud vähemalt kord aastas. Koroona lõi sellesse toredasse traditsiooni pikema pausi, aga lõpuks sai see katkestatud. Liperi Seltsi kaheksa esindajat

tõid 20. juulil kultuuririkkuse aasta raames Metsanurme külamaja Avatud talude päeva programmi rõõmu, vaheldust ja Karjala kultuuri. Kõlas muusika ja karjalakeelne laul, muru sai tunda temperamentset tantsu ja põlletatud proud viisid läbi vahva sultsinate tegemise töötoa. Iga huviline sai ise taigna rullida, küpsetada, täidise lisada ja muidugi omatehtud küpsetise ära süüa.

Metsanurmekatel on juba reisimõtted 2025. aasta suves, kui Liperi-teenkond ette võetakse.

Sultsinate töötuba.

Foto: Anneli Kana

MTT projekti- ja
üksikisikutoetuse
taotlus tuleb esitada
1. septembriks

1. september on mittetulundusliku tegevuse (MTT) projekti- ja üksikisikutetuse taotluste esitamise tähtaeg.

Taotlus tuleb esitada Saku valla veebilehel e-teeninduse keskkonnas www.sakuvald.ee/mittetulunduslik-tegevus

Projektitoetust saab taotleda Saku vallas tegutsev mittetulundusühing, selts, sihtasutus või üksikisik. Tegevused peavad olema suunatud Saku valla elanikele elukeskkonna, turvalisuse, keskkonnakaitse, spordi, noorsootöö, kultuuri, hariduse, sotsiaaltöö, tervise ja külaliikumise edendamiseks.

Üksikisiku toetust on õigus taotleda füüsilisel isikul, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel toetuse

taotlemisele eelneva aasta 31. detsembri
seisuga Saku vald.

Üksikisikut toetatakse:

- spordivaldkonnas siseriiklikel ja rahvusvahelistel võistlustel, sh tiitlivõistlustel ja treeninglaagrites osalemist;
- kultuurivaldkonnas kultuurialast eneseteostust, osalemist konkurssidel ja festivalidel;
- muus tegevusvaldkonnas elukeskkonna, turvalisuse, keskkonnakaitse, spordi, noorsootöö, kultuuri, hariduse, sotsiaaltöö, tervise ja külaliikumise valdkondades eneseteostuseks ja konkurssidel osalemiseks tingimusel, et kavandatud tegevuse suhtes on võimalik määratleda avalikku huvi.

Eelpool nimetatud tegevused peavad olema ellu viidavad ajavahemikul 1. september 2024 – 31. märts 2025.

Info ja nõustamine arendusspetsialist
Hele-Mall Kink e-postil
helemall.kink@sakuvald.ee või telefonil
528 7877

Ehitiste rajamisel on abiks Ehitusgiid.ee

Kliimaministeeriumil on valminud hea abimees Ehitusgiid, mis annab kiire ülevaate, milliseid seadusi ja juhendeid järgida ning milliseid lube või kooskõlastusi on vaja, olgu selleks remont, renoveerimine või uue hoone ehitamine.

Vaata: www.ehitusgiid.ee ja
www.sakuvald.ee/ehitus-ja-planeerimine1

Ehitusgiid on jaotatud kategooriate järgi:

- ♦ Elamud: eramajad, ridaelamud, kortermajad, suvilad, saunad, garaažid jm.
- ♦ Mitteelamud: kontorid, kauplused, koolid, kultuurimajad, hotellid jm.
- ♦ Rajatised: mänguväljakud, piirdeaiad, prügimajad, teed ja tänavad jm.
- ♦ Tehnosüsteemid: päikesepaneelid, soojuspumbad, puurkaevud, reoveepuhastid jm.

Olete oodatud valla arengukava avalikule arutelule

Saku valla arengukava avalik arutelu toimub 26. augustil kell 17 Saku vallamajas (Juubelitamme tee 15, Saku alevik). Olete oodatud!

Saku valla arengukava 2025–2035
esimene lugemine toimus juunikuu
volikogus ning teine lugemine toimub
oktoobris.

Arengukava eelnõuga saab tutvuda
valla veebilehel

www.sakuvald.ee/uus-arengukava

Ettepanekute esitamise tähtaeg arengukava muutmiseks on 1. september 2024. Ettepanekuid saab esitada e-postile saku@sakuvald.ee või vallavalitsuse postiaadressil Juubelitammede tee 15, Saku alevik.

Jaapani-Eesti õpilasvahetus möödus meeleolukalt

AGNE LUUR | Kurtna Kool ja MARIS PAJULA | Saku Gümnaasium

Viimasel ühisel üritusel Kurtnas.

Foto: Merle Kants

Juuli lõpus ja augusti alguses panid kaheksa noort ja nende peret ennast valmis, et võrrelda Jaapanist saavutavaid külalisi. Õpilased olid Jaapani kultuuri, keele ja muuga tutvunud juba jaanuarikuust Jaapani klubi tundides. Suvelaager oli väljund, kus oma teadmised praktikasse panna.

Nädala jooksul jõuti paljut

30. juulil saabusidki kaheksa Jaapani noort ning kolm saatjat Eestisse. Esmalt viisid noored läbi mõned tutvumismängud, et üksteise seltsis mugavam oleks. Seejärel tutvusime Saku Gümnaasiumi hoonega, kus suurimat huvi tekitas keemiaklass ja -labor, käisime külas noortekeskuses ning seejärel suundusid külalised peredesse.

Järgnevatel päevadel sõitsime ringi, näitasime jaapanlastele Eesti loodust ja tutvustasime ajalugu. Külastasime C. R. Jakobsoni talumuuseumi Kurgjal ja Pernova loodusemaja Pärnus, käisime Pärnu rannas ujumas ning laevaga jõel. Jalutasime giidiga läbi Tallinna vanalinna, külastasime Saku Vallavalitsust, veetsime pärastlõuna Jaapani suursaadiku suveresidentsis ning uudistasime Proto avastuskeskuses. Käisime Keila-Joal, Kloogarannas ning Pakri tuletornis. Lõpuks tutvustasime Kurtna Kooli, kus õpetajate toa akvaariumid ja raamatukogu teine korrus suurimat elevust tekitasid.

Keelebarjäär takistuseks ei saanud

Kuna on teada, et jaapanlaste inglise keel ei ole sama kõrgel tasemel kui meie noortel, muretseti võimaliku keelebarjääri pärast. Nii noorte kui perede jaoks oli kõige suurem küsimus, kuidas suhelda külalistega, kui tõlki juures ei ole. Veendusime aga taas, et keelebarjäär suhtlust ei sega. Õpilasvahetuse osalised Maria, Astrid, Nora ja Kaja kinnitasid, et nad ikkagi üritasid lihtsamaid asju inglise keeles rääkida, mõnikord kasutati ka kehakeelt ja miimikat või osutati asjadele, kuid vajadusel võeti appi tõlkeprogrammid. Nora ütles, et varasem jaapani keele oskus tuleb kindlasti kasuks. „Oma jaapanlasega rääkisime tähtsamad asjad läbi tõlkeäpi, aga lihtsamad asjad arutasime minu poolt jaapani keeles ja tema poolt inglise keeles, rääkisime ka koos jaapani keeles,“ sõnas ta.

Kodumajutus on võimalus

Õpilasvahetuste puhul on enamasti suurim mure kodumajutus. Pered ei tea, mida oodata. Tihti muretsetakse, kas külalisel on piisavalt mugav, kas ruumi jätkub jne. Nii oli ka sel korral, kuid vanemate hinnangul on see siiski kogemus, mida ei tasu peljata. Lapsevanem Külli: „See on hea võimalus näha võõrustajate igapäevaelu ja -toimetusi ning tutvuda lähemalt nende kultuuriga. Tore kogemus, millest saab lisaks külalise ning

tema kultuuri tundma õppimisele teada midagi ka iseenda kohta.“ Lapsevanem Maarja: „Põnev kogemus kogu eluks. Lapsed saavad kogemusi, kuidas suhelda hoopis teisest kultuuriruumist pärit inimestega, seda isegi siis, kui üksteise keelt ei valda.“

Ühised mälestused on hindamatud

Peredel jäi veidi aega ka iseseisvalt külalistega tegeleda. Näiteks käidi kardiga sõitmas ja jahiga merel, korraldati grilliohtu, sõideti T1 vaaterattaga ja käidi Haapsalus. Meelde jäävad olid aga väikesed hetked. Lapsevanem Inga kirjeldas viimase öhtu momenti: „Meelde jääb, kui andsin vahetusõpilasele kriidi ja lasin tal oma nime tahvlile jäädvustada. Nägin, kuidas talle see mõte meeldis ja ta rääkis juurde oma nimest ja kirjaipildist. Hästi armas oli. Samuti tõi pisara silma viimasel päeval vahetusõpilase ema kirjutatud tänukiri, et tema tüdart võõrustasime. Peale kontserti andis neiu ilusa kaardi, mis oli kirjutatud selges eesti keeles ja mille sisu oli hästi südamlilik.“

Tänu sõnu, kaarte ja kirju said kõik noored ja nende pered ning nädalaga loodud sõprus ja side tõi kaasa palju pisaraid, kui külalistel oli aeg kodu poole asuda.

Meie õpilased ootavad pingsalt oktoobrit, et siis ise Jaapanisse vastuvisiidile minna ning loodetavasti samade noortega uuesti kohtuda.

Keraamika kursused noortele on huvitavad ja harivad

Hedwig Seaver | noorte keraamikaringi juhendaja

Hedwig Seaver keraamikastuudio „Roosid ja Okkad OÜ“ on pakkunud Sakus savist meisterdamise võimalust täiskasvanutele juba kaksteist aastat ja noortele viis aastat. Kui alustatud sai Saku mõisa ruumides, siis tänaseks on tegutsetud juba kaks aastat oma stuudio-ruumides Nurme tänaval.

Möödunud hooajal toimunud keraamika kursused oli mõeldud peamiselt 8–13-aastastele noortele. Kursused toimusid kahes grupis ning kokku oli võimalik osaleda 14 noorel. Osalejatelt ei eeldatud varasemat kokkupuudet saviga. Täiesti uued tulijad said esimestes tundides esmased teadmised savist ning varem keraamikaga kokku puutunud said juba olemasolevaid teadmisi täiendada hakata.

Meie kursuste eesmärk on alati pakkuda noortele huvitavat, meeldivat ja samas harivat vabaaja veetmise võimalust. Ajaperioodil 2023/24 toimunud kursuse jooksul kasutasid noored meisterdamiseks erinevaid tehnikaid ja valmistasid erineva keerukusastmega esemeid. Eesmärgiks oli õppida aja jooksul tegema järjest keerulisemaid esemeid. Samuti õppisime erinevaid glasuuri- ja dekoreerimise võtteid. Meisterdasime näiteks nartsissiõit jäljendavaid küünlaaluseid/vaase, kruuse, kulbialuseid, pallidest kokku pandud kausse, jõuluehteid ja palju muud.

Kursused olid planeeritud nii, et

enamiku tööideid käis välja juhendaja, kuid noorte loominguilise arendamiseks said nad võimaluse ka ise välja mõelda, mida teha soovisid. Kui ideed olemas, leiti juhendajaga koostöös lahendus eseme valmis meisterdamiseks.

Teemade osas võeti arvesse erinevaid tähtpäevi, näiteks jõuluaega, emadepäeva, sõbrapäeva jne, siis sai soovi korral meisterdada midagi spetsiaalset tähtpäevale või mõnele konkreetsele inimesele mõeldes.

Näha oli, et noortele meeldib oma kätega meisterdada ning enda tehtud asju kaasa võtta. Neid viidi nii endale koju, tehti kingituseks pereliikmetele või ka

Fotod: erakogu

sõpradele. Tore oli näha, kuidas noored aja jooksul sõbrunevad ning lõpuks toimis mõnus ühine ajaveetmise vorm. Tundub, et leiti ka sõpru, kellega väljaspool kursust suhtlema hakati. Mõned noored meisterdajad tulidki kohe kursusele väikse sõpruskonnana.

Maikuus tegime ühise väljasõidu. Külastasime Liisi Tani stuudiot ning õppisime templitrukki. Oli tore kohtumine ja meisterdamine.

Suur tänu Saku Vallavalitsusele, kes on noorte keraamika kursusi toetanud ning loodetavasti saame jätkata ka järgmisel hooajal.

Täiskasvanute koolitaja, anna endast märku!

Käesoleva aasta 30. oktoobrist – 8. novembrini toimub traditsiooniline täiskasvanud õppija nädal (TÕN), mida koordineerib ETKA Andras koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga. TÕNi raames toimub eri Eestimaa paigus arvukalt täiskasvanuharidust populariseerivaid ning õppimisvõimalusi tutvustavaid tegevusi.

Kutsume üles kõiki Saku valla koolitajaid, treenereid, õpetajaid ja huviringide juhendajaid teada andma oma korraldatavast üritusest, avatud trennist jms, et saaksime kõik vallas toimuvad üritused kalendrisse panna.

Üritusest andke teada e-postil
elen.jahimaa@sakuvald.ee

Saku Ilmalilled koorikonkursil Slovakkias

KAARI SINISAAR | koorilaulja

Üle-eestiline tütarlastekoor, mis 2013. aastast kannab nime Ilmalilled, on tegutsenud juba ligi paarkümmend aastat, koondades lauluhuvilisi neidusid Eestimaa eri kohtadest. Koori juhendavad dirigendid Ave Sopp ja Vilve Maide.

Saku vald on kooris juba päris pikalt esindatud. Praegu on meid, sakukaid, Ilmalilledes neli. Käime kuus-seitse korda aastas koorilaagrites, kus valmistame ette kontserte ning treenime ja ajastame vormi konkurssideks. Sakukatest oleme mina ja Birgit kooris laulnud viis aastat, Loretta ja Anni ühinesid paar aastat hiljem. Mulle on koorilaul pakkunud võimalust arendada laulu- ja noodilugemisoskust, tutvuda Eesti koorimuusika klassika ja nüüdisloominguga, koos musitseerida, uusi sõpru leida ja koorireisidel maailma avastada.

1.–8. juulil käisime koos Loretta ja Anniga Ilmalilledega rahvusvahelisel konkursil „Youth music festival“. Bussi tollikontroll Leedu-Poola piiril põhjustas hilinemise sihtkohta Bratislavasse ning kahjuks avakontserdile esinema me ei jõudnudki. Seevastu olime järgmisel hommikul valmis astuma žürii terava kõrva ja pilgu ette. Konkursisaal oli väga uhke, ilus ja suurepärase akustikaga. Osalesime ühe kavaga lastekooride kategoorias ja pool tundi hiljem teise kavaga pop-, jazz-, ja gospelmuusika kategoorias. Mõlemas pidime esitama viisteist minutit puhast muusikat. Mõned koorid tundsid žürii ees lauldes hirmu, kuid meie tulime esinemisnärviga hästi toime. Kahe ülesastumise vahel oli aega natuke puhata ja muljeid vahetada. Dirigendid jagasid tagasisidet ja andsid näpunäiteid järgmiseks esinemiseks.

Pärast konkurssi saime Bratislavas iseseisvalt ringi vaadata. Järgmisel hommikul toimus ekskursioon vanalinnas. Bratislava vanalinn sarnaneb suuresti Tallinna omaga. Nägime palju ilusa arhitektuuriga hooneid ja tutvusime kohaliku ajaloo. Saime teada, et Mozarti lesk abiellus Klarisky kirikus, kus meil oli samal päeval esinemine.

Lisaks konkursile pakubki festival rahvale kuulamiseks kontserte, kus astuvad üles eri riikide noortekoorid ja

Loretta Käsper, Kaari Sinisaar ja Anni Roos Primate's Palace'is. Foto: Kättriin Arumetsa

instrumentaalkollektiivid. Ilmalilledega samal kontserdil tulid lavale Praha klarnetiansambel, Skanderborgi noortekoor ja Tartu noortekoor. Tore oli oma kaasmaalastele kontserdil kaasa elada.

Samal õhtul toimus Hviezdoszlavi väljakul konkursi tulemuste väljakuulutamine. Ilmalilled teenisid märkimisväärsed lastekooride kategooria **hõbediplomi** ja pop-kategooria **kulddiplomi**. Arvestades, et käisime pärast koroona-aega üle pika aja konkursil ja üheksale lauljale koorist oli see esmakordne kogemus, oleme saavutuse üle väga õnnelikud.

Viimasel päeval sõitsime üle Doonau jõe järve äärde suplema, SUP-lauaga sõitma ja päevitama. Mõnusa olemise ja hea seltskonnaga järve ääres viibides unustasime hoida end kuuma päikese eest ning pooled lauljad avastasid hiljem endal päikesepõletuse.

6. juulil algas tagasisõit. Esimene peatus oli Poolas, Zakopan. Järgmisel hommikul startisime hotellist kell 12, et külastada Wieliczka soolakaevandust. Tuur kaevanduses kestis umbes kolm tundi. Poole tuuri peal jõudsime maa-alusesse kabelisse, kus laulsime Kreegi vaimulikku rahvalaulu „Nüüd hingvad inimesed“. Saime teistelt turistidelt suure aplausi. Proovisime soolakaevanduse seintelt ka soola maitsta. Oli tõesti soolane. Pärast võttis üks kaevanduse lähedal asuv restoran meie 35 reisijat lahkelt vastu. Tänutäheks maitstva toidu ja sooja vastuvõtu eest laulsime restorani töötajatele Eeva Talsi „Üle ilma“ ning alustasime koduteed.

Oleme ülimalt tänulikud **Saku Vallavalitsusele** MTT fondi toetuse eest, et oleme jälle ühe konkursi ja tore rea reisi võrra rikkamad!

Harjumaa Keelpilliorkester Toskaanas

KAARI KLESMENT | Saku Muusikakooli viiuliõpetaja

Saku Muusikakooli õpilased ja vilistlased osalesid Harjumaa Keelpilliorkestri HKO koosseisus 10.–15. juulini Itaalias, juba 25. korda toimuval Firenze Noorte Festivalil ja andsid neli väga erineva meeleoluga kontserti. Volterras, kuhu viis tee serpentiinina mööda mäekülgi üles kui siuglev madu, oli esinemiskohaks Piazza dei Priori. Publiku toolid olid hõivatud juba prooviajaks, kontserdi lõpuks oli lisaks äkilisele pimedusele kohale jõudnud ka eksinud mootorrattur ning viimased mälu järgi mängitud noodid sumbusid masinamürasse. Lootsime siiski, et kõrvalasuvas kindluses asuvasse hunnitu vaatega vanglasse ikka ka natuke muusikat kandus.

Järgmine kontsert toimus Vicchio väikeses kirikus, kuhu pääsemiseks oli viimased sada meetrit vaja jalgsi pea-aegu püstloodis kõndida. Kohaletulnud publik oli nagu palverännaku läbi teinud ja lootis leida eest kauni jaheda kiriku, kus meeldivat muusikat kuulata, kuid sattus hoopis kuumust õhkavasse kohta. Vapustav kohalik teadustaja oli endale meie kava hoolega selgeks teinud ja andis põhjaliku ülevaate igast loost. Sealse kontserdi energia oli lõpuks kõige meeldejäävam ja hoolimata palavusest ja niiskusest oli õhus midagi erilist. Tõnu

Vasakult õpetaja Sirje Müller, Elisa Sirangelo, Teneli Torniainen, Kuldar Zilensk, Viktor Kostjuk, õpetaja Kaari Klesment, Birgit Pihl, Grete Sander, Mirjam Soobik ja Nora Tehver. Foto: erakogu

Kõrvitsa pala „Lahkumine Caprilt“ kuulati sama tähelepanelikult kui popurriid filmist „Kariibi mere piraadid“.

Ka järgmine kirikukontsert Corsanicos oli elamusterohke. Üksteise kuulamine ja sama kava esitamine juba mitmendat korda pani kõik lapsed kuidagi rohkem detaile märkama ja koos dirigendiga antud hetkes olema. Publikut tuli iga loo ajal järjest juurde ja lõpuks oli kirik kaunis kenasti rahvast täis.

Publikurekord sündis aga ikka Firenzes, kus Piazza della Signoria Uffizi

galerii-poolsesse külge kogunes mitusada inimest, kes kuulasid püstijalu kogu kontserdi ära ega lasknud ka samal ajal alanud jalgpalli EMI finaalmängul end minema kanda. Dirigendina astus Imre Rohuväli kõrval üles Saku Muusikakooli vilistlane Viktor Kostjuk, kes muude teoste hulgas juhatas teise vilistlase Kuldar Zilenski lugu „Jaaniöö“.

Täna Saku Vallavalitsust, kes noorte sõitu osaliselt toetas ja tublisid lapsevanemaid, kelle lastega oli suhteliselt pingelisel reisiril väga lihtne kulgeda.

Kajamaa Koolis toimusid põnevad ja harivad õpitoad

KRISTI PAURSON | huvijuht

Kajamaa Kooli esimene klass osales Ideepuhuri projektikonkursil projektiga „Avastuste meistrid“. Tänu sellele saime korraldada kaks meeldejäävat õpituba, mis tõid lastele päeva täis avastusi ja seiklusi.

Esimeses õpitoas, mida viisid läbi Mullimeister.ee teadusmeistrid, said lapsed osaleda mitmesugustes katsetes. Teadushuvilised lapsed külmutasid krõpse, tegid ise limonaadi ja katsetasid paljude teadusnippidega. See meelelahutuslik ja hariv kogemus sütitas osalejates teaduslikku uudishimu.

Teises õpitoas viis muinasjutuvestja Polina Tšerkassova lapsed rännakule lugude maailma. Polina vahvad lood triivisid meid korra igapäevaelust eemale ja põnevatesse paikadesse üle maailma.

Teadusmeistrid tegid lastele vahva etenduse. Foto: erakogu

Päev lõppes maitstva jäätise söömisega, mis pani mõnusa punkti ja jättis laste näole rõõmsad naeratused.

Suur aitäh Ideepuhurile meie projekti toetamise eest! Tänu teile said lapsed veeta hariva ja meeleoluka päeva, mis jääb kauaks meelde.

Ideepuhuri projekti rahastasid Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus ning Haridus- ja Teadusministeerium. Tänu toetustele saime pakkuda lastele unustamatu õppekogemuse, mis inspireerib neid ka tulevikus teadust ja lugusid avastama.

Kajamaa Kool on tänulik ja uhke, et sai võimaluse oma väikeste avastajate päeva eriliseks muuta. Loodame, et sellised projektid jätkuvad, pakkudes lastele veelgi rohkem põnevaid ja harivaid kogemusi.

SAKU KOHVIKUTE PÄEV

24.08

1 PURJE TEE KALAKOHVIK ÜKSNUMBE KÜLA, APRILLI TEE 1
PAKUME PRAETUD LESTA, SUITSULESTA, ERINEVAID KOKTEILE

2 TAI MAITSE PÖLLU TN 1
PAKUME LÖUNA-TAIST PÄRIT KOKA VALMISTATUD AUTENTSEID, EKSOOTILISTE MAITSETEGA TAI TOITE. KOGEGE TAI KÖÖKI!

3 PEREMEHE JUURES ÜKSNUMBE KÜLA, LUKUSSEPA TEE 27
AASIAHÖNGULINE KODUKOHVIK. PAKUME NII VÜRTSIKAMAID KUI KA MAHEDAMAID MAITSEELAMUSI JA SUU SAAVAD MAGUSAKS KA KÕIK MAGUSASÕBRAD.

4 KOHVIK DRAAKON UUSMÄE PÕIK 3
MENÜÜST LEIAD KOHAPEAL VALMISTATUD BELGIA VAHVLIID, MAGUSAD MINI PANNKOOKID NING PALJU MUID KÜPSETISI. ON OLEMAS KA KAARDIMAKSE NING MÄNGUVÄLJAK LASTELE!

5 TAEVAMANNA KÜÜTSU 2 (SAKU KIRIK)
UKRAINA BORŠ, PIRUKAD, VÕILEIVAD JA FRIIKARTULID. PAKUME VÄRSKENDAVAD MOKTEILE JA SMUUTIT, HEAD KOHVI, SÕRIKUID JA MAGUSTOITU.

6 NAISKODUKAITSE KOHVIK "PÜSSID JA KOKAD"
PARGI TN 1B HALJASALA
MENÜÜS ON SÕDURISUPP, AMPS ISETEHTUD LEIBA JA SUUTÄIS MAGUSAT. KES KOHAPEAL SÜÜA EI JAKSA, SAAB KAASA OSTA. KÜLASTAJAL VÕIMALUS OMA ÕNNE JA TÄPSUST PROOVILE PANNA LASKETIIRUS NING ÕNNELOOSIS. KAARDIMAKSE VÕIMALUS.

7 SAKU PRITSIMEESE GARAAZIKOHVIK
PÄASTEKESKUSE TEE 1, TAMMEMÄE
OHUTUD KOOGIAMPSUD, VESISED SUUTÄIED, TURVALISED PIRUKAD JA PUNANE SUPP. NÄEB TULETÕRJE AJALUGU JA TÄNAPÄEVA.

8 SAKU & SAKU KINGU 18
INSPIREERITUNA SAKU EESTI-JAAPANI NOORTEVAHETUSEST, PAKUME EESTI JA JAAPANI TOITE. MENÜÜST LEIAD YAKI ONIGIRI, MOCHI, NIGIRI SUSHI, KILUVÕILEIBA, VIINERIPIRUKA, PUUVILJATOPSI, MAITSVAT KOOKI JM. ÕUES BATUUT, SLACKLINE, KIIK JA SÕBRALIK KOER, KELLELE VÕIB PAI TEHA.

9 VAN FOODIE FOOD TRUCK KASTEHEINA TEE 7
TÄNAVAGURMEE- KÄSITÖÖBURGERID JA FISH&CHIPS

10 MAMMA JUURES ARU 8
MAMMA TOIDUD

11 L&K KOHVIK ÜKSNUMBE KÜLA, HELBE TEE 5
MEIE KOHVIKUS SAAB MAITSVAT TOITU SÜÜES NAUTIDA MUUSIKAT, VAADATA KANU JA TEGEVUST JAGUB KA LASTELE.

12 MAIASMOKA PARADIIS KIVISALU TEE 24
SÕÖ KOOKI PALJU TAHAD, KINGAD MAHUVAD IKKA JALGA! VALIKUS ERINEVAD SUUSSULAVAD KOOGID. SOOLASEKS VAHEPALAKS ON FOCACCIA, LÕHE QUICHE JA BBQ REBITUD SEALIHA NACHODEGA. KAASAMÜÜGI VÕIMALUS.

13 BURGERIKODA & BEE KOLLANE TOIDUKARAVAN RATASTEL
KANNIKES 15
PAKUME KAASAEGET TÄNAVATOITU NING IMELISI TOITE INSPIREERITUNA ITAALIA JA VAHEMERE TOIDUKULTUURIST. JOOGIKS HOOAJALISED MOKTEILID JA KOKTEILID, LASTELE KÄSITÖÖLIMPS. NB! KAARDIMAKSE VÕIMALUS.

14 AIAPEO KOHVIK KESK 8
TEEME SEL KORRAL KANNAPÖÖRDE - TULE JA UUDISTA, MIS SEL KORRAL PAKUME. TEGEVUST LEIAB KOGU PERE

15 MAKROONIPESA / KALAMEHE KOHVIK KIVINUKA 17
MEIL SAAVAD RÕÖMSAKS KÕIK - IMELISED MAKROONID MAGUSASÕBRALE VÕI SUITSUKALA OTSE AHJUST SELLELE, KES SOOLASEST LUGU PEAB.

16 GRILLCHILL FOOD TRUCK OJA TN 35
MENÜÜS ON LAETUD FRIIKAD, 24H KÜPSENUD BBQ SEALIHA, SUUSSULAVAD TÕRTILLAD, LISANDIKS KÄSITÖÖNA VALMISTATUD KASTMETE VALIK. KÕRVALE VÄRSKENDAVAD JA KVALITEETSED LIMPSID.

17 VAHUPEO KODUKOHVIK KANARBIKU TEE 10
IGA TÄISTUND KELL 12-15 VAHUPIDU. PAKUME PEHMEJÄÄTISEID, JÄÄJOOKE, MINIPANNKOOKE JA SOOLASEID AMPSE NING VÄRSKENDAVAD JOOKE

18 REINUTALU RANTŠO ÜKSNUMBE KÜLA, REINUTALU
LINNAMELU KOHTUB MAELUGA. GRILL HUUGAB TERVE PÄEVA JA MENÜÜST LEIAB IGAÜKS ENDALE SOBILIKU SUUTÄIE!

19 TULJAKU KOHVIK TEADUSE 13, MAJA EES, MURUL
SAKU SEGAKOOR TULJAK TEEB SEL AASTAL KOHVIKUTE PÄEVAL OMA DEBÜÜDI. PAKUME ERILISI OMA VALMISTATUD SUUPISTEID, MIS ON VALMINUD LÄBI SÜDAME JA LAULU RÜTM!

20 MÜLGI KALAPALA NIIDU 7
MÜLGI KALAPALA KODUKOHVIK PAKUB ISEVALMISTATUD KALATOOTEID. TULGE AVASTAMA!

21 KÜLAS KIVINUKA JAHIMEESTEL KIVINUKA 22
KÜLALISTEL ON VÕIMALUS OSA SAADA ULUKILIHAST VALMISTATUD MAITSVATEST ROOGADEST. KOHAPEAL ON AVATUD JAHITROFEED NÄITUS. LASTELE MÄNGU- JA LAULUKALAD PIRADILAEV.

23 KICK-OFF KOHVIK STAADIONI 1 (SAKU MURUVÄLJAK)
KODUSED SAIAKESED JA KÜPSETISED. TOIDU KÕRVALE SAAB NAUTIDA JALGPALLI

SAKU VALD
Läbi rohelise akna

SAKU ALEVIKU
KOHVIKUTE PÄEV

Treeni kodu lähedal: Bomba treeningstuudio pakub rühmatreeninguid ja personaaltreeninguid

Merilin Piirsalu

Sakus, Üksnurme 8 tegutseb aasta jagu Bomba treeningstuudio. Milliseid treeninguid seal pakutakse ning kellele need mõeldud on, räägib stuudio asutaja ja treener Laura Koobas.

Kuidas tekkis idee luua Bomba treeningstuudio?

Töötasin aastaid personaaltreenerina MyFitnessis, aga unistasin enda treeningstuudiost. Kolm aastat tagasi pärast lapse sündi olin veidi aega kodune ega soovinud enam kesklinnas tööl käia. Hakkasin looma online treeningute platvormi ja panin püsti e-poe koduste treeningvahendite müügiks. Samal ajal otsisin Sakus stuudio jaoks pinda, mis tundus peaaegu võimatu missioon. Lõpuks nägin õiget rendikuulutust ja oligi selge – kas nüüd või mitte kunagi. Remont kestis planeeritust pikemalt ning nõudis suuri investeeringuid, aga väga suur töö sai tehtud ning olen tulemusega super rahul. Stuudios on treenimiseks suurepärased võimalused, mille sarnaseid siinkandis ei leidu.

Millised ruumid stuudio kasutuses on?

Rühmatreeningute ruumi suurus on ligikaudu 120 m². Stuudio on kummi-põrand, kahes seinas peeglid ja ühes seinas aknad. Saalis on kõik vajalik treeninguteks: hantlid, kangid, sangpommid, TRX-rihmad, treeningmatid, stepipingid, kummilindid, topispallid jne. Lisaks on väga hea varustusega jõusaal personaaltreeninguteks. On ka väike riietuskabiin ja tualetid.

Milliseid rühmatreeninguid pakute?

Praegu on valikus jõutreening, ringtreening ja HIIT treening. Kõikides treeningutes saab koormust kogu keha. Jõutreening ja ringtreening on olemuselt rahulikud lihastreeningud, aga ülesehituselt erinevad. Jõutreeningus kasutame peamiselt treeningkange ja hantleid. Ringtreeningus kasutame lisaks oma keharaskusele rohkem erinevaid treeningvahendeid: sangpomme, hantleid, kummilinte, kange jne. Kui jõutreeningus toimub kogu treening nii öelda ühe koha peal, enda treeningvahenditega ja treener teeb

Treener Laura Koobas oma stuudios.

Foto: erakogu

saali ees kaasa, siis ringtreeningus on harjutused paigutatud jaamadesse. Ühes jaamas sooritatakse harjutus ettemääratud aja jooksul ja seejärel liigutakse edasi. HIIT on pulsi mõttes kõige intensiivsem, kuna selles on kombineeritud lihas- ja kardiotreening. Tihti kuulen, et kardetakse HIITi tulla, aga ei tasu peljata, sest igas trennis, ka HIIT treeningus, valid ise intensiivsuse, sobiva koormuse ja raskuse. HIIT treeningus teeme harjutusi oma keharaskusega, lisaks kasutame hantleid, sangpomme, kummilinte, topispalle, hüppenööri jne.

Miks just sellises stiilis trennid?

Olen väga lihastreeningu usku ja soovitan seda kõigile. Tänu jõutreeningule pikeneb kvaliteetselt elatud eluiga märkimisväärselt. Alates 30. eluaastast võiks lihastreening olla kohustuslik, sest sealt alates kaotab keha iga aastaga natuke lihasmassi. Kes soovib ka kõrges eas olla terve, elujõuline ja tugev, vähendada kukkumiste ja luumurdude riski, siis neil tasub jõutreening kavassee võtta juba praegu. Boonuseks on super hea füüsiline vorm ja kena figuur. Jõutreeningut ei tasu karta, ainuüksi trennis käimisest suureks „lihasmäeks“ ei muututa.

Kas tulevikus lisandub veel treeningute valikuid?

Tahaksin sisse tuua ka rahulikud body&mind trennid. Uuel hooajal pakume tehnikatrenne, mis on eelkõige värsketele liitujatele ja kus keskendume rahulikult harjutuste korrektse tehnika õppimisele. Õige pea tulevad ka toitumisoalused loengud, kus räägime tervislikust, täisväärtuslikust ja mitmekesisest toitumisest, teeme selgeks toitumise põhitõed, kummutame müüte jne. Samuti on plaanis korraldada treeningpäevi koos eritreeningutega.

Kellele Bomba rühmatrennid on suunatud ning milliste eesmärkidega võiks trenni tulla?

Bomba rühmatreeningud sobivad absoluutselt kõigile täisealiste trennihuvilistele, oodatud on nii mehed kui naised. Treenime küll kõik koos, aga igaüks enda eesmärkide nimel. Ühed unistavad paremast füüsilisest vormist, teiste jaoks on trenn peale pingelist tööpäeva hea võimalus pead tuulutada ja energiat saada, kolmandad soovivad elada aktiivsemalt ja rohkem liikuda.

Tavainimese esimene eesmärk võiks olla nauditava liikumisharjumuse tekitamine. Tasub alustada mõõdukalt ja saavutada järjepidevus – see on kõige olulisem. Tänu regulaarsetele trennidele oleme rõõmsamad, meil on rohkem energiat, uni on parem ja lisaks on trennidel väga tugev positiivne mõju vaimsele tervisele.

Milliseid treeningpakette pakute?

Kiire elutempo juures on liiga lihtne öelda, et ei jõua trenni, sest ajad ei sobi. Bomba Treeningstuudios see vabandus ei kehti. Meil on kõigil päevas 24 tundi ja väike hetk enda eest hoolitsemiseks tuleb lihtsalt võtta. Bombasse on võimalik trenni tulla kuuel päeval nädalas ning eri kellaaegadel. Treeningstuudio liikmetel on võimalik valida kahe treeningpaketi vahel. 2x nädalas treeningpakett võimaldab osaleda iga nädal kahes treeningus vabalt valitud päeval ja kellaajal. Piiramatu treeningpakett võimaldab treenida ilma igasuguste piiranguteta.

Trennides tehakse erinevaid harjutusi kogu kehale.

Foto: Merilin Piirsalu

Trennidesse registreerumine ja ka osalemise tühistamine toimub läbi kodulehe broneerimissüsteemi.

Algajatel tekib tihti hirm, et äkki ei saa hakkama, ei saa aru, ei jaksa. Kuidas neid hirme maandada?

Julgustan kõiki trennihuvilisi proovima. Esimene proovitreening on tasuta!

Üks kord ei kohusta millekski, aga võid leida uue toreda harjumuse. Kui üksinda ei taha tulla, siis võta keegi kaasa ja tulge koos.

Proovitreeningusse on vaja registreeruda (helista, saada e-kiri või kirjuta meile sotsiaalmeediasse). Läbi kodulehe tunniplaani saavad trennidesse registreeruda Bomba treeningstuudio liikmed.

Alati on võimalus teha harjutusi endale sobivas tempos, sobilike raskustega või alustada täitsa ilma raskusteta. Harjutuse ajal võib teha ka lisapause – kõike teed omas tempos, sinu trenn, sinu pingutus! Ei ole vaja muretseda, kui ei saa aru või ei oska, sest selleks ongi treener, et selgitada, näidata ja juhendada.

Stuudios on ka lastenurk, et keegi ei peaks trenni tulemata jätma, sest pole lapsehoidjat. Mis vanuses lapse saab lastenurka kaasa võtta?

Lastenurka on oodatud igas vanuses terved lapsed. Lapsevanem tunneb enda last kõige paremini ja on võimeline hindama tema valmisolekut lastenurgas viibimiseks. Lastenurgas viibib laps vanema vastutusel. Ohutuse tagamiseks kehtib reegel, et treeningu ajal lapsed treeningisaali tulla ei tohi. Kohapeal on palju mänguasju, joonistusvahendeid jne.

Vahel muidugi on laste jaoks palju huvitavam vaadata oma emmesid-issid trenni tegemas ning see on ka tegelikult väga vajalik, tekitades arusaama, et trenn on normaalne elu osa ning suunab ka lapsi tulevikus aktiivsema eluviisi poole.

Bomba treeningstuudios saab

- ♦ Käia rühmatreeningutes.
- ♦ Tulla personaaltreeningule üksi, sõbra või kuni neljaliikmelise seltskonnaga.
- ♦ Tähistada enda sünnipäeva eritreeninguga ainult sinu sõpradele.
- ♦ Rentida stuudiot enda ürituse korraldamiseks. Stuudios on heli- ja valgustehnika, projektor. Ruumid sobivad koolituste, meeskonnaürituste jms korraldamiseks.
- ♦ Ettevõtetel on võimalus tellida eratreening ainult oma kollektiivile. Näiteks iga nädal kindlal päeval ja kellajal toimub treening vaid teie kollektiivile.

Kontaktid

www.bomba.ee
info@bomba.ee
5193 1076

ERIPAKKUMINE AUGUSTIS JA SEPTEMBRIS

Liitudes augustis Bomba trennidega, treenid augusti lõpuni tasuta. Lehelugejatele on aga veelgi parem pakumine: liitu trennidega kohe ning treenid augusti lõpuni tasuta ja septembris poole hinnaga.

Eripakkumise kasutamiseks kirjuta laura@bomba.ee, et soovid trennidega liituda ja maini märksõna „Saku Sõnumid“.

Minu kogemus: mis mõtet oleks trennil, kui pingutama ei peaks?

Kui võtsin Lauraga intervjuu jaoks ühendust, ütles ta, et proovi trennid ära, siis tead, millest kirjutad. Võtsin teda kuulda, sest ma ju tean, kui oluline on lihastreening ja kui mugav ma olen, et seda iseseisvalt mitte teha.

Käisin jõutreeningus ja ringtreeningus. Kindlasti ei ole seal kerge, kui pole mitu aastat hantleid puudutanud või kõhulihaste harjutusi teinud. Selleks, et kõik korralikult ära teha, oli vaja pingutada. Aga mis mõtet oleks trennil, kui üldse pingutama ei peaks? Meeldis, et harjutused on väga mitmekülgsed ning igale keha piirkonnale. Lisaks on suur boonус, et korralik treeningstuudio asub kodu lähedal – ei pea kulutama aega linna ja tagasi sõiduks.

Soovitan Bomba trenne endasugustele. Nendele, kes teavad, et jõutrenni peaks tegema, aga iseseisvalt mõttest kaugemale ei jõua. Kui treener ütleb, millist harjutust ja kui kaua teha, on lihtsam pingutada. Minu lemmikosa trennist on lõpulõdvestus – muskel on pisut tugevamaks saanud, hea enesetunne kohal ja võib süüme piinadeta koju raamatut lugema minna.

Meie tipphetked juulikuus olid matk ja saavutussport

KRISTJAN PUUSTUSMAA | Saku Vald Liigub projektijuht

Saku vallas on suvi läinud aktiivselt, pakkudes elanikele ja külastajatele mitmekesiseid võimalusi veeta aega looduses ning osaleda põnevatel spordisündmustel. Juulis toimusid päikesetõusumatk Küla Villasse ja Saku rannavolle meistrivõistlused. Üritused tõid kokku nii kohalikke entusiaste kui ka külalisi Viljandimaalt.

Päikesetõusumatk Küla Villasse

Varahommikul kell 4.15 alanud matk pakkus haruldast võimalust kogeda looduse ilu ärkava päeva esimestel tundidel. Matkajad kogunesid enne koitu spordikeskuse ette, et alustada Saku Rabametsa ja põlluserva vahelisel põlluteel retke Küla Villa poole. Teekond kulges rahulikus tempos võimaldades nautida hommikuvaikust ja rahu. Alguses tundus, et ilm on pilves ja päikest ei näegi, aga lootus ja ootus on kaks asja, mis inimest edasi viivad. Seekordsele matkale lisas oma võlu, et teekond oli eelneva aastaga võrreldes muutunud. Eelmisel aastal läksime peamiselt mööda Soo teed ja nägime, kuidas udu meie eest kogu aeg põgenes. Tänavu proovisime matkata nii, et näeksime udus olevat elu seestpoolt, kõndides üle poole maa mööda põlluteed. Alles umbes kilomeeter enne Küla Villat tulime külaleele välja, varbad märjad. Lõpp läks ludinal ja kogu matkaliste rivi vaatas pingsalt metsa kohale, et millal päike pilve tagant küll

välja tuleb. Ja ta tuli. Kui tiigi ääres lahke pererahva pakutud kohvi ja putru maitsestisime, siis ta tuli nagu tõeline looduse jumal. Ta tuli täpselt nii nagu mina ootas – sooja ja mõnusalt silmipimestavalt eredana, tõmmates eesolevad põllud kollaseks ja tiigile sillerdava vaiba. See hetk jääb meelde kõigile, kes otsustasid varajase ärkamise kasuks. Hommikune ärkamine on alati paganama raske, kuid kohalolek on alati nii võimas.

Lisaks füüsilisele tegevusele andis päikesetõusumatk võimaluse oma päeva pikendada, nii sain ka mina omale ligi neli tundi juurde, mis igapäevases elutempos on sageli raskesti saavutatav. Täname siiralt Küla Villa pererahvast ja uuel aastal kohtume taas!

Saku valla rannavolle meistrivõistlused: sportlikku vaimu ja võistluspinget

Pärast matka jätkus suveprogramm teistsuguses tempos, kui Saku Spordipargis algasid Saku valla lahtise rannavolle meistrivõistlused. Võistlused tõid kokku nii kogenud mängijad kui ka harrastajad. Kokku osales 19 meeste ja 12 naiste tiimi. Turniir kujunes põnevaks ja intensiivseks, pakkudes rohkelt sportlikku adrenaliini. Huvitav oli, et Sakus ei karda noored kogenud täiskasvanute vastu mängida. Kõige noorem tiim „Saku Poisid“ olid täpselt need, kes nad olid. Tavalised poisid, kellele lihtsalt meeldib mängida ja kel on

täiesti ükskõik, kelle vastu nad mängivad. See oli see, mida poisid pealtvaatajatele näitasid, aga mis neil päriselt sees toimus, seda teavad ainult poisid ise.

Võistluse tase oli kõrgem kui eelmisel aastal. Mängus loeb iga punkt ja iga lөөk otsustab. Finaalides käis mäng ikka kolme geimini välja.

Kui mängijad andsid kõrgema mängutasemega võistlusele särtsu juurde, siis meie korraldajatena viisime korralduse sammukese edasi. Tõime pealtvaatajatele Tommirendist mobiilse tribüüni, Moon-glow Foodtruck pakkus süüa, olemas oli nii vesi loputuseks kui ka WC. Muusika mängis ning tulemuste teadvustamise vahel võtsime intervjuusid nii mängijatelt kui kaasaelajatelt.

Et kõik saaksid mänguvaibi üleval hoida, toimus ka traditsiooniline rahvamäng, kus osaleja pidi palli üle võrgu servima ja päevajuhile pihta saama. Seekordsel võistlusel oli täpsuskütte oluliselt rohkem. Nii naiste kui meeste arvestuses tuli parim välja selgitada peale mitut ringi, kuniks keegi eksis.

Kokkuvõtvalt lõime koos positiivselt energilise keskkonna, mis on igati meistrivõistluste vääri-line. Kõik mängijad andsid endast parima, aga võitjaks tulid need, kes suutsid säilitada külma närvi ja endast välja pigistada viimase jõuvaru.

Täna siiralt kaaskorraldajat Saku Võrgutajad! Auhindadega toetasid Saku Õlletehas, Mamma, Kommipomm, Rõngu Pagar, Saku Valla Spordikeskus ja Moonglow Foodtruck.

Saku lahtised rannavolle meistri-võistlused 2024 esimesed neli tiimi

Naised

1. Triin Kaas ja Erle Püvi
2. Marie Pohlak ja Gerli Enula
3. Merii Laar ja Brita Männilaan
4. Elina-Liis Rais ja Marta Rudzka

Mehed

1. Aaron Aaviste ja Siim Tammearu
2. Marko Niimeister ja Andres Leismann
3. Aivar Kuk ja Ardi Blumkvist
4. Kurmo Annus ja Aari Annus

Foto: Kristjan Puustusmaa

Tulemuste link: <https://bit.ly/3M0Lo0O>

Mängulised ja arendavad ujumistunnid lastele ja noortele

LIISI NOODE | Ujur MTÜ

Saku valla spordikeskuse ujulas alustab Ujur MTÜ juba seitsmendat hooaega. Meie peamine tegevus on lastele ja noortele mänguliste ujumistundide kaudu ujumisoskuse õpetamine.

Mida me teeme ja mille poolest eristume?

Õpetame lapsi ja noori ujuma. Oma valdkonnas erineme teistest põhiliselt selle poolest, et meie trennis osaleb üldiselt korraga 4–8 last või noort, tunde annavad treener ja tugisik ning võistluselemente on programmis minimaalselt. Lisaks õpetame lapsi ja noori oma keskendumis- ja analüüsioskust arendama, näiteks kasutame trennides vaikuseminutite harjutusi või muid meetodeid, mille abil lapsed saavad oma mõtteid ja tundeid väljendada. Trennides pööratakse palju tähelepanu iga lapse individuaalsetele eripäradel ja püütakse nendega arvestada. Nii saame paremini toeks olla ka nendele lastele ja noortele, kes tavapäraustes suurtes rühmades toime ei tule.

Samuti korraldame ühisüritusi, et

pakkuda noortele uusi kogemusi ning võimalusi näiteks teiste rühmade laste või nende pereliikmetega uusi kontakte luua. Möödunud hooaja lõpus käisime keeglit mängimas, mis oli uus kogemus ka kõigile kaasas olnud täiskasvanutele. Põnevust pakub hooaja jooksul ka tähtpäevade tähistamine.

Miks on ujumisoskus üldse vajalik?

Ujumisoskus on eluks vajalik oskus ennekõike veekogu ääres ja vees olevate ohtude ennetamiseks. Olukorras, kus inimene satub vees hätta, võib see elu päästa. Laste ujumisoskuse parandamine on oluline meede uppumise vältimiseks. Seega soovitame ujuma õppida juba varases eas.

Peale ohutuse suurendamise mõjub ujumine väga hästi tervisele ning see on hea võimalus toetada positiivsete liikumisharjumuste kujunemist. Ujumisoskuse omandamine avardab ka muude vee-spordialade valimise võimalusi ning ujumistundides on hea võimalus tutvuda teiste lastega ja arendada sotsiaalseid oskusi.

Kuidas lapsed ja noored meie tundides ujuma õpivad?

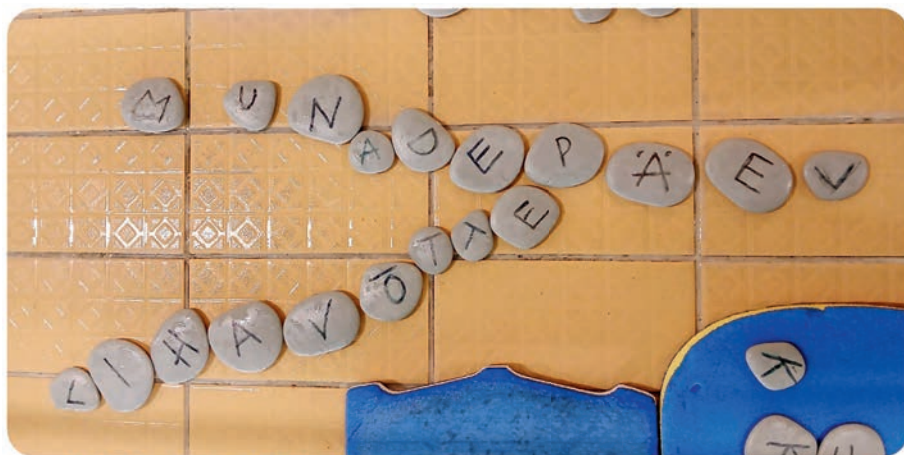
Oma trennides lähtume ujumise algõpetuse „õpime ujuma” metoodikast. Päril algajatega alustame veega kohanemisest, et laps õpiks ennast vees turvaliselt tundma ja vett tunnetama, julgeks sellega „pihta saada”. Järgmiseks julgeb ta vette puhuda ja nägu vette panna. Õppimise juures on äärmiselt oluline kannatlikkus, iga laps saab veega sõbraks eri ajal ja sundimine siin kindlasti ei aita. Järgnevad sukeldumis-, hõljumis-, libisemis- ja edasiliikumisoskuse omandamine. Kõike teeme mänguliselt, see tähendab, et harjutused ise on huvitavad, varieeruvad ning lapsele nagu mäng. Sageli pakuvad lapsed ise põnevaid ideid, mida koos teha. Loomulikult utatakse ka meie trennides pikemaid vahemaid ja ringe, aga see kõik on tasakaalustatud mänguliste harjutustega. Kuna arvestame palju laste eripäradega, võivad nad vahel ka täiesti erinevaid harjutusi teha. Meil on osa treeningvahendeid nimelised, seega on neid huvitav näiteks basseini põhjast otsida ja igauks saab lahendada oma ülesandeid hirmuta, et keegi tema eest kõik asjad ära korjab. Meie pikaajalise kogemuse juures on eriti positiivne, et kõik lapsed on endale sobiva aja jooksul ujumise selgeks saanud.

Läbi hooaja pöörame trennides palju tähelepanu veeohutusele. Näiteks õpime, milliseid ohte võib veekogude ja basseini ääres olla ning kuidas neid vältida. Õpime, kuidas valida ja kasutada päästevesti ning kuidas käituda, kui keegi satub päriselt hätta.

Veeohutuse teemat saab lastega ka kodus põnevalt käsitleda. Näiteks on päästevesti veebisaidil toredaid eri vanuserühmadele mõeldud juhi-seid ja mängu, mida lastega koos läbi töötada.

Pärast ohutult veedetud lõbusat suve on sügisel jälle tore naasta basseini-trennidesse oma suvel omandatud oskusi näitama.

Sel hooajal sai Ujur MTÜ toetust projektile „Mängulised ujumistunnid Sakus” Saku valla huvihariduse ja huvitegevuse kava täitmiseks.

Fotod: Kairit Noode

Saku Korvpalliklubi osales hooaja alguse turniiril

Saku Korvpalliklubi

Saku Korvpalliklubi U15 poisid osalesid 10. augustil Haljalas turniiril „Härgade Karikas 2024“. Kuna turniir toimus väga varakult hooaja alguses, siis kuulusid koosseisu mängijad, kes on ilusti trennis käinud.

Kokku osales kuus võistkonda, kes jagati kahte alagruppi. Esimeses mängus kohtusime Kesklinna KK/Lahemaa SK-ga. Konarliku alguse järel tuli meile võit 41:31. Teises mängus alistasime Haljala Härjad 41:38. Kolm minutit enne lõppu olime maas 32:38, kuid poisid tegid tugeva lõpu.

Edasi tuli finaalmäng BC Kalev Cramo/KK Sakkude vastu. Vastased olid ühtlasemad ning meil ei saanud paar poissi vigastuse tõttu mängida. Mängu võit läks pealinna poistele 30:45. Treenerile meeldis, et kõik poisid võitlesid ja said head treeningmängud.

Meie võistkonda kuulusid pildil vasakult Kaspar Hoppenstiel (eri-auhind – võistkonna hing), Sten Ander

Kogermann, Axel Mäeots, Kristof Teekivi, Otis Mäeots (võistkonna parim kaitsemängija), Hannes Hellat, Jan Marten Olop (võistkonna MVP ehk parim mängija), Silver Laks, Mark Roos,

Ott Kuusk, Janmar Olop ja treener Märt Raam.

Suur tänu turniiri korraldajale Marco Aitmanile ja Haljala Härgade Korvpalliklubile!

Foto: Saku Korvpalliklubi

07. September
Teaduse 1 õu **kl 16**

20.00
villemdrillem
+ külalisesineja

Huvitegevuse laad

Näomaalingud **Inimkabe**

Sumo kostüümid **Hügelmullid**

Batuut (leeluhooli ealistele lastele)

Gato õuemängud

Meisterdamine (noortekeskuse telgis)

FotobOX

Airjump

Traffic **18.00**

KAF

KOOLIALGUSE FESTIVAL

Tasuta

Toetavad:

Korraldavad:

September

Noortekeskuses

Saku **Kiisa**

03.09	Torni ehitamise võistlus	03.09	Savist meisterdamine
05.09	Lauamängupäev	05.09	Kokkamine – Pitsa
09.09	Sudoku lahendamise võistlus	10.09	Sudoku
12.09	Tikkudest loomade ja ehitiste meisterdamine	12.09	Fotojaht
17.09	Sügisviktoriin	17.09	Beat Saber'i võistlus
19.09	Kokkamine – Pitsa	19.09	Pabermosaik
23.09	Käevõrude meisterdamine	24.09	Lauamängupäev
25.09	Filmikas	26.09	Filmikas
30.09	Kokkamine vabatahtlikuga		

07.09 KAF

SAKU: REEDETI 12+ NOORED
KIISA: NELJAPÄEVITI KL 17.00 ALATES 12+ NOORED,
KESKUS AVATUD KUNI 20.00

HELLO SEPTEMBER

Saku valla Noortekeskus
Saku valla Noortekeskus - Kiisa Noortekeskus

saku_valla_noortekeskus
www.sakuvallanoortekeskus.ee

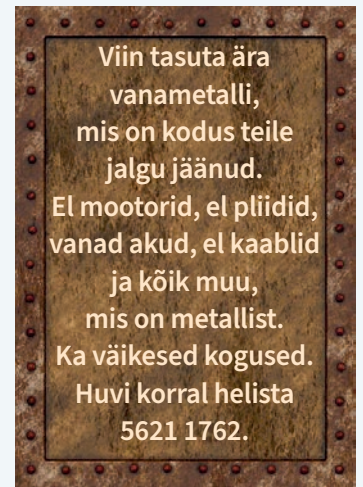
Kuulutused

- ▶ Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 5345 1955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.
- ▶ Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- ▶ Väljaõppinud puulangetajad loikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- ▶ Müüa toored ja kuivad küttepuid – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv oksapuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.
- ▶ Müüa soodsa hinnaga puitbrikett kandiline RUF, premium pellet 6 ja 8mm, kuivad kamina-puud ja kütteklotsid, transpordi võimalus, tel 517 0257.
- ▶ Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Tänavakivide puhastus. 5624 1509, Andres.
- ▶ Kõitelt puude hooldus, kujundus või langetus, puude sidumine, hekkide pügamine, ohtlike puude raie, kändude freesimine, viljapuude hooldus, puude istutus – töid teostab litsenseeritud arborist. Võta ühendust ja vaatame üle. Tel 525 1330 marek@mwww.ee
- ▶ Ostan kasutuseta jäänud seisva sõiduki. Sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkkega. Oodatud pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järele tulen puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.
- ▶ Heki loikus, okste ja aiajäätmete äravedu, muru niitmine, trimmerdamine, kruntide korrastus. Tel 5897 7133.
- ▶ Soovin osta krunti või kinnistut Saku vallas. Oodatud kõik pakkumised tel 529 8734.
- ▶ Pakun muruniitmise ja trimmerdamise teenust. Kevadel ja sügisel ka lehekoristust, õunapuu-, heki- ja võsalõikustöid. Helista ja küsi lisa – 5399 3595.
- ▶ Pakun peenarde hooldamise, viljapuude hooldusloikuse ja madalamate hekkide

pügamise teenust. Helista ja küsi lisa – 5397 7347.

- ▶ Hekkide pügamine soodsalt ja hoolsalt, vajadusel okste äravedu. Tel 5302 8158

- ▶ LEHMA KÕDUSÕNNIK 30L/kott. KUIV KÜTTEPUU võrkkotis 30; 40; 50cm. Tammaru Farm 5238852. www.tg.ee.

RINNAVÄHI SÕELUURINGUD HARJU MAAKONNAS

2024. aastal on kutsutud rinnavähi sõeluuringule naised sünniaastaga 1950, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974

BRONEERI AEG

Viljandi Haigla
tel 600 3155
E-R kell 8.00–16.00

AS Mammograaf
tel 627 4470
E-R kell 8.30–17.00

Tuleohutuspaigaldiste kontrollimine Eestis: kes tohib ja milline kutsepädevus on vajalik?

KRISTJAN PUUSTUSMAA | Flameguard Systems OÜ riskijuht

Tuleohutus on igasuguse hoone või rajatise lahutamatu osa, mille eesmärk on kaitsta inimesi ja vara tulekahjude eest. Eestis reguleeritakse tuleohutust väga rangelt ja 2024. aastal kehtivate normide järgi on tuleohutuspaigaldiste kontrollimine selgelt määratletud pädevate isikute ja asutuste ülesanne. Selles artiklis käsitleme, kes tohib Eestis tuleohutuspaigaldisi kontrollida ning milline kutsepädevus on selleks vajalik.

Mis on tuleohutuspaigaldised?

Tuleohutuspaigaldised on kõik seadmed ja süsteemid, mis on mõeldud tulekahjude ennetamiseks, avastamiseks, tulekahju korral hoonete ohutuks evakueerimiseks ning tule leviku piiramiseks. Need hõlmavad muu hulgas suitsuandureid, tulekustuteid, sprinklersüsteeme, evakuatsiooniteid ja häiresüsteeme jmt.

Regulaarne tuleohutuspaigaldiste kontrollimine on hädavajalik, et tagada nende nõuetekohane toimimine. Vigased või mittekorras seadmed võivad ohuolukorras osutada kasutuks, mistõttu on oluline, et neid hooldaksid ja kontrolliksid vastava pädevusega isikud. Eriti oluline on see kohtades, kus on suurem inimeste hulk või tulekahju risk (lasteaiad, koolid, haiglad, kaubanduskeskused, tööstushooned jne).

Kes tohib Eestis tuleohutuspaigaldisi kontrollida?

Eestis võivad tuleohutuspaigaldiste kontrollimist teostada ainult vastava pädevusega isikud ja ettevõtted. Need isikud peavad olema läbinud spetsiaalse väljaõppe ja omama kehtivat kutsetunnistust. Alates 2024. aastast on Eestis selle valdkonna reguleerimine täpsustatud ja rangemaks muudetud, tagamaks, et kõik kontrollijad on täielikult pädevad oma ülesannetes. Pädevust saab kontrollida SA Kutsekoda kutseregistris www.kutseregister.ee ja TTJA Majandustegevuse registris <https://mtr.ttja.ee>.

Kontrollimiste aruandlus ja dokumenteerimine

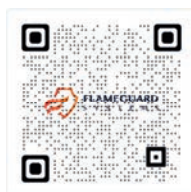
Pärast iga tuleohutuspaigaldiste kontrolli peab pädev isik koostama aruande või

täitma päevikut, kus dokumenteeritakse kõik teostatud tööd, avastatud puudused ja parandused. See dokument on kohustuslik osa hoone tuleohutuse tagamisest ja peab olema igal ajal kättesaadav nii omanikule, hooldustehnikule kui ka tuleohutuse eest järelevalvet tegevale asutustele.

Järelevalve ja vastutus

Tuleohutuse valdkonnas on Eestis järelevalveasutuseks Päästeamet, kes kontrollib hoonete ja rajatiste tuleohutuse nõuete täitmist. Kui Päästeamet avastab kontrolli käigus, et tuleohutuspaigaldised ei vasta nõuetele või on kontrollimata, võib see kaasa tuua trahve või isegi hoone kasutuskeelu kuni puuduste kõrvaldamiseni. Päästeamet teeb tihedat koostööd Kutsekojaga, tagamaks, et kõik tuleohutuspaigaldiste kontrollimisega seotud isikud ja ettevõtted vastavad kehtivatele normidele ja et nende tegevus on kooskõlas seadusandlusega.

Skaneeri tuleohutuspaigaldiste infoleht:

Tuleohutusspetsialist vs ekspert

Tuleohutusspetsialisti töö sisu on ehitise ja territooriumi tuleohutusala olukorra hindamine. Sealhulgas tuleohutusülevaatus tegemine, ehitiste haldajate, omanike ja teiste osapoolte tuleohutusala nõustamine ja juhendamine ning

teavitustöö tulekahjude jm õnnetuste ennetamiseks ning osalemine tuleohutuse tehniliste normide ja standardite väljatöötamisel. Tuleohutusspetsialist võib valitava kompetentsi olemasolul läbi viia tuleohutusala koolitusi. Ilma täiendava kutseala kompetentsita õigusaktides määratletud tuleohutusala koolitusi läbi viia ei tohi.

Tuleohutuseksperdi töö sisu on kõik see, mis tuleohutusspetsialistil. Lisaks on eksperdi pädevus veel tuleohutuseksperdi tegemine ja eksperdiarvamuse andmine ehitiste, seadmete ja tegevuste tuleohutuse kohta; tuleohutusala olukorra hindamine; tuleohutusala konsulteerimine ja koolitamine; ehitusliku tuleohutuse valdkonnas tekkinud tehniliste vaidlusi olukorrad lahendamine; teavitustöö tulekahjude ennetamiseks ning osalemine tuleohutuse tehniliste normide ja standardite väljatöötamisel; tulekahjujärgne uurimine.

Eraisikute kampaania: telli kasutusloa saamiseks ehitise tuleohutus audit, küttesüsteemide ekspertiis või tuleohutuseksperitiis ning saad tasuta innovatiivse hooldusvaba aerosoolkustuti FSS100! Kampaania kestab kuni 31.12.2024. Saada tellimus tuleohutus@flameguard.ee

Vaata meie teisi tuleohutusteenuseid:

Uudistoodet koju, autosse, paati, sauna

**hooldusvaba
kasutajale ohutu
keskkonnale ohutu
elektroonikale ohutu
pikk eluiga**

**tööaeg 100 sekundit
pikkus 31 cm
diameeter 4 cm
kaal 365 grammi**

Tulekustuti kustutab tulekahjuklasse: A (tahked ained), B (põlevvedelikud), C (gaasilised ained), F (toiduõlid ja rasvad) ning kuni 100 000 V pingestatud elektriseadmete põlenguid.

**FLAMEGUARD
SYSTEMS**

SAKU VALD LIIGUB
SAKU VALLA SPORDIKESKUS

07.09.2024

Kepikõnnimatk
kl. 11.00

Saku-Kiili piiriposti
avamine kl. 13.00

MATK ALGAB SAKU SPORDIKESKUSE EEST
LISAINFO 5661 0514

SAKU VALD

KIILI VALD

VEDRUKEPID.EE

KIILI SPORT

SAKU VALD

LIIGUB

SAKU 9.0

LASTE

MITMEVÕISTLUS

15.09.2024

MINI + 3 JA 4 AASTASED

REGISTREERIMINE 9.30

VÕISTLUS 10.00

5-6 AASTASED

REGISTREERIMINE 11.30

VÕISTLUS 12.00

7-8 AASTASED

REGISTREERIMINE 13.30

VÕISTLUS 14.00

VÕISTLUSE JUHEND JA EELREGISTREERIMINE

WWW.SAKUSPORDIKESKUS.EE

SAKU VALD **LIIGUB**

7. 8. 2024

BALTI KETI 2024

TEATEJOOKS

26.08.2024

kl. 10-11.00

Jookseme
Saku vallas
Viljandi mnt
trassil Tagadi
külast kuni
Saustinõmme
külani.

Tule ela kaasa!

2024-08-26
TALLINN, finish 12:00 h

Rapla - 21:30 End of day 3
Kõnnupäev
2024-08-25 6:00 Start of day 4

2024-08-25
-10:00 h Latvia-Estonia border

Idanurga - 21:00 End of day 2
Kõnnupäev
2024-08-24 6:00 Start of day 3

2024-08-24
RIGA 13:30

2024-08-24
8:00 Lätimaa - Latvia border

Pärnava - 21:00 End of day 1
Kõnnupäev
2024-08-23 6:00 Start of day 2

2024-08-23
VILNIUS, start 10:00 h

A green badminton court background. On the left, a badminton racket with a green frame and white strings is visible. The strings have the text 'SAKU LIIGUB VALD' and a logo of five stylized figures. On the right, several white shuttlecocks are lined up. The text is in yellow and white.

The logo for Saku Vallas Spordikeskus, featuring a stylized 'S' and the text 'SAKU VALLA SPORDIKESKUS'.

SAKU SUVELÕPU SULKAÕHTU VOL.4

A black and white QR code used for event registration.

SKANNI QR KOOD
JA PANE END KIRJA.
VÕISTLUS ON
SEGAPAARIDELE!

28.08.2024 KELL 19.00
SAKU UUES SPORDIKESKUSES
TALLINNA MNT. 10, SAKU

Kõik vallas toimuv ühest kohast [sakuvallakalender.ee](https://sakuvald.ee/sakuvallakalender)

Kuhu minna

- ▶ 23.08-24.08 Festival Sack von Sound Saku mõisa pargis.
- ▶ 24.08 kell 11-16 Saku aleviku kohvikutepäev.
- ▶ 26.08 kell 10 Balti Ket'i teatejooks. Kõik on oodatud jooksjatele kaasa elama. Teatejooks läbib Saku valda mööda Viljandi maanteed Tagadi külast Saustinõmme küalani. Rapla vald alustab jooksu kell 9 Valtu Spordimaja juurest. Umbes kell 10 jõuavad jooksjad Saku valda.
- ▶ 28.08 kell 19 Saku suvelõpu sulkaõhtu. Saku Valla Spordikeskuses.
- ▶ 15.09 kell 19 Komöödiaetendus „Kalevipojad- made in Finland“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 19.09 kell 18 Esinevad Saku mõisas Mait ja Mikko Maltis ning Jaan Kirss. Avatud kohvik. Tasuta buss toob rahva kohale ja viib tagasi marsruudil Tõdva-Kurtna-Kiisa-Saku. Buss väljub kell 17 Tõdva poe eest. Piletid eelmüügist 15 eurot
- ja kohapeal 20 eurot. Lisainfo 514 5731 või 507 1587.
- ▶ 31. augustini on Saku Valla raamatukogus käsitööharrastajast hobikunstniku Karine Andrjuškevitšjute väljapanek uutmoodi raamatukunstist.
- ▶ 30. septembrini on Saku Vallaraamatukogus klaasustega kappides väljas olümpiamaskotid Liis Paabo kogust.

Üritused eakatele

- ▶ 17.09. kell 8 Väljasõit Pärnu Loodusmaja ja alpakafarmi. Omaosalus 5 eurot. Ainult eelregistreerimisega Saku Päevakeskuse kliendile (bussis on kohtade arv piiratud).
- ▶ 21.09 kell 11 Kohtumine Tartu Ülikooli meditsiinidoktori, meditsiinilise biokeemia professori ja tuntud toitlustusspetsialisti Mihkel Zilmeriga, kes räägib kuidas tervislikult toituda ja vitamiine võtta ning vastab küsimustele. Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- ▶ 21.09 kell 11 Pensionäride Ühenduse Elukaar koosviibimine Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- ▶ 27.09 kell 10 Silmade kontroll Saku Päevakeskuses. Vajalik etteregistreerimine kella 9–15, telefonil 5323 2454.
- ▶ 30.09 kell 11 Saku Diabeetikute Seltsi korraldatud koolituspäev, kus võivad osaleda kõik huvilised. Mälutreening Anu Jonuksiga ja kohtumine vaimulik Jaan Tammsaluga, kes vestleb hingedeajast ja sellest, kuidas hinge eest hoolt kanda. Teaduse 1, Saku, suures saalis.

Regulaarselt toimuvad

- ▶ Septembris algab tervisevõimlemine igal esmaspäeval ja kolmapäeval kell 18.15 Saku Gümnaasiumi algklasside maja võimlas. Täpsem info: Lemmi Oro, lemmi.oro@sakuvald.ee
- ▶ Kohviklubi igal teisipäeval ja neljapäeval kell 10 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Lauluklubi igal teisipäeval kell 11 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- ▶ Mehised lauamängud igal kolmapäeval kell 12.30 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Päevakeskuse korraldatud tervisevõimlemine esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kell 9.30-11.00 Saku Valla Kultuurikeskuses, ruum 111.
- ▶ Kudumisklubi kolmapäeval kell 16 Saku Päevakeskuses.

NB! Saku Päevakeskuse huviringid alustavad septembri keskpaigas. Täpsete kuupäevade kohta saab infot päevakeskuse telefonilt 604 1731, kodulehelt www.sakupaevakeskus.ee või päevakeskuse Facebooki lehelt.

JÄRGMISED MÄNGUD

ALPICAIR TREENINGKESKUSES (SAKU MURUVALJAK)

NAISKOND:

24.08 12.00	Meistriliiga Saku Sporting - JK Tabasalu
07.09 12.30	Meistriliiga Saku Sporting - Põlva FC Lootos

MEESEKOND:

25.08 16.00	Teine liiga Saku Sporting - JK Tabasalu U21
08.09 16.00	Teine liiga Saku Sporting - FC Hiiumaa ja Läänemaa JK II ÜM

SAKU KORVPALLIKLUBI

OOTAB SEPTEMBRIS UUSI ÕPILASI:

1.KLASSI TÜDRUKUID JA POISSE - TREENER KERT KUKK

ESMASPÄEV KELL 13:30 - 14:30

NELJAPÄEV KELL 13:30 - 14:30

REEDE KELL 13:15 - 14:15

Treeningud toimuvad Saku spordikeskuses.
Täpsem info kodulehel www.sakukk.ee

ESIMENE KUU ON TASUTA!

Lisainfo: Märt Raam, 52 94 847, mraam@sakukk.ee

Saku Priitahtlikud Pritsimehed

kutsuvad oma ridadesse

uusi vabatahtlikke!

facebook.com/sakupriitahtlikud

SUITSUANDUR PÄASTAB ELU!

Kontrolli suitsuandurit KORD KUUS!

Selleks ajaks, kui aru saime, et midagi on valesti, oli kodu päästmiseks juba liiga hilja!

PÄASTEAMET

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

27. september alates 10.00
SAKU PÄEVAKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 9-15)
telefonil **5323 2454**
*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prilliootjale TASUTA!

MÄLESTAME LAHKUNUID

ANTI PENU
MARTIN ENNIKO
ERENE SMITKE

EVI TUHA
MARGE PALTŠIKOVA

AUGUST-SEPTEMBER 2024 EELK SAKU TOOMASE KOGUDUSES

L	24.08	kell 11-16	Saku kiriku kohvik kohvikutepäeva raames
P	25.08	kell 11	Perejumalateenistus koolilaste, lastealaste, üliõpilaste ja õpetajate õnnistamisega
P	01.09	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik
N	05.09	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga
P	08.09	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
P	15.09	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik
P	15.09	kell 13	Kontsert „Kõik mu ümber lauluks muutub“, Tallinna Kaarli koguduse ansambliga (tasuta/vabaannetus)
N	19.09	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga

*BEEBILAUL alustab T 10.09 kell 10.30 (0-2aastastele).

Info ja registreerimine ave.molster@eelk.ee

*LEERIKOOL alustab Saku kirikus T 24.09 kell 18.

Info ja registreerimine saku@eelk.ee

*VASTUVÕTT koguduse kantsleis ja avatud kirik T 10-12 ja N 16-18

*RISTIMISTE, MATUSTE, LAULATUSTE ja muude kiriklike talituste kohta võtke palun ühendust.

Koguduse õpetaja Magne Mølster, tel 5919 7802 / magne.molster@eelk.ee
Koguduse abiõpetaja Ariel Süvari, tel 551 5716 / ariel.suvari@eelk.ee
Saku Toomase kirik, Küttsu 2, Saku alevik

Teatame sügava kurbusega, et igavikku on lahkunud meie kullakallis ema

EVI TUHA

29.02.1936 – 27.07.2024

*Kõik seni on lapsed,
kui elavad emad,
ja saatuse poolest
rikkad on nemad.
Kõik seni on lapsed.*

*Kui tusase taeva all tuleb meil püsida
ja polegi inimest, kellelt küsida,
sest vastus on vaikuse lõputus laotuses
ja eneseleidmise valusas kaotuses.*

*Kõik seni on lapsed.
/Olivia Saar/*

Kurbuses ja leinas
Triin ja Jaan

Mälestame endist kolleegi

EVI TUHA

Avaldame kaastunnet lähedastele.
Kurtina Kooli pere

Mälestame aktiivset külaelanikku

EVI TUHA

Avaldame sügavat kaastunnet lastele peredega.
Kurtina külaselts

Urve Zirk lähedastega, jagame teie kurbust ja leina

ERENE SMITKE

kaotuse puhul.
Ülase tn 12 majanaabrid

*Kellel saab otsa aeg see lähed.
Minnes võtab lambist tule
ja süütab taevast tähe.*

Mälestame kallist

EVI TUHA

ja avaldame kaastunnet lähedastele.

Endised Saku segakoori Tuljak ja ansambli Vilistlased lauljad koos dirigent Rein Taliga

Mälestame koolikaaslast Sassi,
ALEKSANDER SOOMANI

11.06.1958 – 18.06.2024
Avaldame kaastunnet kõigile omastele.
Saku 8. klassilise kooli 1973. aasta lõpetajad a ja b klassist

*On tundeid, mis ei suuda surra,
on mälestusi, mida aeg ei murra.*

Mälestame alati töökast ja loomingulist kaasteelist

EVI TUHA

ja avaldame siirast kaastunnet lähedastele.

KIKUTARO PÜ

Armas Helgi, südamlük kaastunne poja

MARTIN ENNIKO

kaotuse puhul.
Uus-Saku 5 majanaabrid

DISAIN- VANNITUBA väikse tüüpvannitoa asemele?

Aitame kavandada ja ehitada kompaktse ja kõiki vajalikke võimalusi pakuva DISAINVANNITOJA väikese tüüpvannitoa asemele!

100%
täislahendus!

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

KORTERITE ja VANNITUBADE remont ja viimistlus

info@meisterviimistlus.ee
vannitoaremont.eu
tel 5620 8888

elektr^{ee}

Elektrikilbid
Pistikupesad
Lülitid
Valgustus
Kodumasinat
ühendamine
Elektriauto
laadijad
Küttekaablid
Soojuspumpade
ühendamine

Kaamerad
Internetipistikud
Signalisatsioon

NÕRKVOOLU ja ELEKTRITÖÖD

elektr.ee

tel 5620 4444
info@meisterviimistlus.ee

Briketi poisid

www.briketipoisid.ee

Kütmisest saab sõidunauding!
Võida auto päriseks!
Ajavahemikul 01.05.2024–30.04.2025

Võida Peugeot 208 päriseks!

Augusti auhinnafond - 20 finalisti autoloosi,
3x70 eur BrewDog Tallinn kinkekaart

Kingitustega tutvumiseks briketipoisid.ee ja FB lehel

Parimate hindadega tutvumiseks www.briketipoisid.ee

Vaheloosid iga kuu 07 kuupäeval.
Peaauhind loositakse välja 20.05.2025.

MÕISAPARGI KODUD NÜÜD MÜÜGIS!

Saadaval 9 eksklusiivset
ridaelamuboksi Kohilas,
looduskauni Tohisoo pargi
kõrval.

LISAINFO & MÜÜK:
www.ruudusehitus.ee
+372 507 8723

RUUDUS
EHITUS

SAKU SPORDIKESKUSES

proovitreng
TASUTA

**SHOWTANTS
DISCO DANCE
GILRY FUSION
AKROBAATIKA**

VAT
STUUDIO

INFO & REGISTREERIMINE

INFO@VATSTUUDIO.EE WWW.VATSTUUDIO.EE tel.5019209

**KLAVERI
ERATUNNID
SAKUS**

info@klaveriope.ee
www.klaveriope.ee
Klaveriope

**KLAVERI INDIVIDUAALTUNDIDESSE ON
OODATUD NII LAPSED KUI TÄIS-
KASVANUD, ALGAJAD JA EDASIJÕUDNUD**

ÕPE TOIMUB 1 X 45 MIN NÄDALAS VÕI
2 X 45 MIN NÄDALAS

Registreeri end esimesse proovitundi!

WWW.KLAVERIOPE.EE

KÕHUTANTS
Täiskasvanutele

Saku huvikeskuses
esmaspäevi,
alates 9. septembrist

18.00 - 19.15 (algajad)
19.15 - 20.30 (edasijõudnud)

Liituda võib igal ajal!
Proovitund tasuta!

Info ja registreerimine:
www.eeben.space/tunnid
Tel: 506 4450

Kinnisvara müük:
kogenud käed,
südamlik teenindus!

Sinu kodu hinna
määramine ja müügieelne
konsultatsioon
TASUTA!

Andriana Lomakina
ANDRIANA.LOMAKINA@GMAIL.COM
+372 5665 9948

Uusdataim kinnisvaraettevõtte Eestis
Ule 500 eduka tehingu

UUSMAA | PLUS

Meid kliendid soovivad

USALDA KOGEMUST

Juba kaheksa aastat parimat
kohalikku kinnisvarateenust

MEELIS PALDRE
Kutseline maakler

5688 2282
meelis.paldre@uusmaa.ee

UUSMAA | Maakri

LAAGRI KÜTTELADU

**PUITBRIKETT
JA
PELLET**

**TERMOHAAB
(KAUAPÕLEV)
1040KG/ALUS**

**KASK;
KUUSK+MÄND;
SAAR (TUME)
960KG/ALUS**

**PELLET 6/8MM
975KG/ALUS**

**INFO JA TELLIMINE
504 0304
INFO@KYTAME.COM**

WWW.KYTAME.COM

**KREGLeni
TALL**

Kregleni tall võtab vastu uusi õpilasi ratsakooli!

Oodatud on algajad ja edasijõudnud, lapsed ja täiskasvanud.

Vaata lisa www.kregleni.ee ja registreeri ennast Sulle sobiva treeneri tundi.

Lisainfo: ratsu@kregleni.ee, tel: 53 411 797, sõnniku müük tel: 53 334 401

SakuEhitus

- Eramu, korteri ning äripindade ehitustööd
- Tänav ja ääre kivide paigaldus
- Haljastustööd
- Piirdeaedade ehitus
- Teede- ja platside ehitus

Kontakt: 58 439 879, info@sakuehitus.ee, www.sakuehitus.ee

KORSTNAPÜHKIJA
tel 56654265

Siim Sõber
korstnapuhkijasim@gmail.com

**VEE JA
KANALISATSIOONI
TRASSIDE EHITUS**

- PROJEKTEERIMINE
- KOOSKÖLASTAMINE
- VÄLISTRASSIDE EHITUS

HALJASTUS JA TÄNAVAKIVIDE PAIGALDAMINE

MINIEKSKAATORI RENT KOOS JUHIGA

+372 56848690
DVSLEON.OU@GMAIL.COM

MIS JUHTUS

- 16.07 kell 22.06 said päästjad kutse Sakku Teaduse tänavale, kus mootorrattur oli teinud avarii ja külje maha pannud. Kiirabitöötajad vaatasid juhi kohapeal üle ning õnneks pääses ta vaid marrastusega. Saku vabatahtlikud päästjad katsid umbes 80 meetri pikkuse õliriba absorbendiga.
- 22.07 kell 22.07 toimus liiklusõnnetus Jälgimäe külas Kanama–Saku tee 3. kilomeetril, kus 22-aastane mees kaotas kontrolli mootorratta üle ja sõitis kurvis teelt välja vastu liiklusmärki. Mootorrattur toimetati haiglasse.
- 25.07 kell 16.46 teatati häirekeskusele, et Kurtna külas Kurtna-Vilivere tee ääres põlevad põllul heinarullid. Kohale sõitis Kohila päästekomando meeskond, kes kustutas veega kuus põlevat heinarulli.

Saku Sõnumite ilmumisest

Vallaleht Saku Sõnumid jõuab kõikidesse valla postkastidesse kord kuus. Saku Sõnumeid kannab laiali Omniva, kes on varasemaga võrreldes kandepäevi vähendanud. Praegu viib Omniva reklaamsaadetisi, mille hulka kuulub ka vallaleht, postkastidesse neljapäeviti, laupäeviti ja teisipäeviti. Ideaalses olukorras peaks Saku Sõnumid elanikeni jõudma kord kuus neljapäeval või laupäeval, kuid paraku tekib olukordi, kus lehekandja haigestub või eksib ning vallaleht jõuab postkasti alles teisipäeval.

Kui siiski juhtub, et ka ilmumisjärgse nädala teisipäeva jooksul pole leht kohale jõudnud andke sellest toimetusele teada, kas e-postil merilin.piirsalu@sakuvald.ee või telefonil 5346 4224.

Järgnevatel kuudel peaks Saku Sõnumid jõudma postkasti alates 19. septembrist, 17. oktoobrist, 21. novembrist ja 19. detsembrist.

Ristsõna

Juulikuu ristsõna õigesti vastanute seast võitis loosi tahtel auhinna Juta Pauk. Auhinna kättesaamiseks helistada tööpäevadel vallavalitsuse telefonil 671 2431.

24. augustil on kohvikutepäev

										Recipe	Kitarrist	Puuvili		Menüüs pakutav	Hästitasutatud ajahetk
										Läti mikrobuss				Korteriühistu	
										Märgusõna				Võõras mees	
											Klient				
											Poollahti				
										Punkt		Koera korter			
												Kreeka täht			
Cimble ***	Ametikuub	Kõhn ja õel naine	Toitlustaja	Jalavari		Metroo	Mitsubishi mudel	Asukas	Trambur	Hoiukoht				Lennuk	
Kõrgkool				Ripplamp										Koed ümber hammaste	
				Eksisteerib						Üllatushüüd			Joonlaste esilisa		
Hea lõhn						Valdkond				Menüüs pakutav			Osmium		
						Tükk alfa-beedist				Ülevõtte					
VASTUS															Köögiaparaat
Puulanik					Sügisleid metsas									Lehma arvamus	
					2 x vokaal									Saksa muna	
Teatekiri						Kehaosa					Internet	Kodune Eduard			
						Küla						50.			
Türgi aniisiliköör						Menüüs pakutav									Lämmastik

Juuli ristsõna õige vastus: NOSTALGIA

Augustikuu ristsõna vastus palume saata 9. septembriks e-postile ristsona@sakuvald.ee.

Ristsõna koostas Viljar Kimmel.

Sack
von
Sound

FESTIVAL
SAKU MÕISA
PARGIS

SAKUKA
SOODUKAS:
SAKUVALLAKALENDER.EE

Reede 23/08

19.00

NOORTEBÄNDID:

SHORTLIFE / LOUNGE ACT / PLEKKPURK

21.00

TRAD.ATTACK!

23.00

CLUB HITS LIVE:

DJ WIDENSKI & ORKESTER / SOFIA RUBINA /
UKU SUVISTE / DIRIGENT JÜRI-RUUT KANGUR

Laupäev 24/08

15.00

LASTELAULUDE KONTSERT

LOLALA JA BÄND / TASUTA

17.00

PÕIMUMISED

LIISI KOIKSON & JOEL REMMEL TRIO

18.30

ORIANE LACAILLE TRIO

(PRANTSUSMAA)

21.00

LE GRAND GALA:

ELINA NECHAYEVA / TANJA MIHHAILOVA
GERMÁN GHOLAMI (HISPAANIA) / ALVAR TIISLER
DIRIGENT JÜRI-RUUT KANGUR

Sünnid

ALBERT MÄGI
AARON KIVISTIK
MARION RONIMÕIS
KIIRA RALJOV

KLARA ALTMÄE
MIA KULA
VANESSA RAADIK

Palju õnne!

HILJA KARELSON 93
LAINE MURDOJA 92
VAHUR JÄRVELA 92
ILLIS-GUNNAR EELMAA 92
KALJU KAUR 92
MILVI KOTKAS 90
HELMISUSI 89
ÕIE LUTTER 89
MAIMU TREIER 89
TAMARA KAZATŠOK 88
URVE NÕUKAS 88
ANTS TALK 87
INNA GALKINA 87
AIME AARMA 87
ASTA TAMBUR 86
KAAREL VILU 86

IRINA KANG 85
HELJE KOPPEL 80
MAILI RAPPER 80
ELL TALVIS 80
VELLO REINMÄE 80
RIHO ROSENBERG 80
MAIDO TÄNAVSUU 80
MART ARU 80
ENE KESA 75
HELLE JANSEN 75
ANNE KOSEMETS 75
TAIMI KAISEL 75
JAAK KIISA 75
AIN JUURIKSOO 75
ARNE KUUSK 75

2024-2025

SAKU-KIILI

MÄLUMÄNG

esimene mäng

E, 14. september 18:30, Sakus, Teaduse 1

info ja registreerimine: www.sakuke.ee - MÄLUMÄNG

RENDIPARGIS UUS!

Järelkäidav
hooldusniiduk
Ecotech

SINU ABIMEHED
AIA- JA E HITUSTÖÖDEL

Kui hekk vajab pügamist, muru niitmist,
muld planeerimist, kändud eemaldamist, oksad
purustamist ja kogu see kraam ära vedamist...
siis **rendi tehnika** erinevateks töödeks,
nii koos juhiga kui ka ilma!

AVANTI
RENT

avantirent.ee
info@avantirent.ee
51 51 959

SAKU AUTOKEKSKUS

SÕIDUAUTOD – PAKIAUTOD

AUTODE OST, MÜÜK
ja VAHETUS

Toome Saksamaalt
auto koju kätte!

tel 686 5258
mob 501 2075
info@sakuautokeskus.ee
Üksnurme tee 8, 75501 Saku vald

-Hooldus
-Remont
-Varuosad
-Rehvitööd
-Sillastend
-Diagnostika
-Kliimaseadmete
täitmine

Ajaleht

aastast 1994
Ilmub kord kuus
Järgmine leht ilmub 19.09

Väljaandja:

Saku Vallavalitsus

Toimetaja:

Merilin Piirsalu

Aadress:

Juubelitamme tee 15, Saku

Telefon:

671 2425 • 5346 4224

Reklaam, kuulutused, kaastööd:

tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee

Levik:

tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale toimetusest

tel 671 2425

e-post ss@sakuvald.ee

Trükk: AS Pajo